

Erdély és Bánság kis- és középparasainak hetilapja. — Az ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Özön, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építomesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a timisoara „Az Iparos”-sal és a „Fedrász Ujság”-gal.

**„Tiszteld a tisztet
ipart!”**

De ȋ Dr. Grigoria Gh. Comşa
Episcopul Aradului.

Dar creștinismul învață că omul este chipul

Igy tehát, ha valakinek kölcsönt adok, nem azért kell adnom, hogy majdan én is várjak tőle kölcsönt; ha betegségében segítke valakit, nem azért leszem, hogy ő is segítsen rajtam, na beteg leszek, hanem csakis az áziránt érzett tiszta szeretetből, aki Isten képére teremtetett és a felebarátom. Vegyünk például egy munkaadót, aki kihasználja a munkásait, egy bért adva nekik. Ha szemrehányást teszünk neki, azt fogja felelni: „én nem kötelezek és nem kényszerítek senkit, hogy nálam dolgozzék”. A munkaadónak azonban arra is tekintettel kell lennie, hogy a szerencsétlen munkás kényszerűségből megy hozzá dolgozni, egy kis darab kenyérért, hogy éhen ne haljon. Halljad ám, munkaadó! az, akinek te munkát adsz, nem egy egyszerű nincstelen és elkeseredett ember, hanem Isten képének mása. A kereszténységben az ember feiruháztatik olyan tulajdonságokkal, amelyekkel Istennek részesévé válik és így az, aki felebarátját kihasználja, Istent rövidíti meg.

Vegyünk példának egy kisiparost, aki elég

Oamenii de azi să nu uite că Isus Hristos a venit în lume când nici filosofia păgână nu mai ajuta, nici credința pervertită, și astfel a adus în lume o poruncă nouă, porunca iubirii creștine, pe care nu o poate înlocui nici o putere omenească. Ori câte aeroplanе a născocit omeneirea, ori câte fabrici și ateliere are, să nu uite că din ieslea Vitelemului a pornit mântuirea ei.

Irta: Comşa Gh. Grigorie dr. Arad püspöke.

Az embereknek nem szabad elfelejteniük, hogy Jézus Krisztus akkor jött a világra, amikor sem a pogány bölcsészet, sem a téves tanok nem segítettek már és ezért adott új hitet a világnak, a keresztény szeretet hitét, amelyet semmilyen emberi hatalom nem helyettesíthet. Bármilyen sok repülőgépet talál is fel az emberiség, bármilyen sok gyár és műhely fölött rendelkezik nem szabad elfelejtenie, hogy Betlehem jászolából indult ki megváltása.

Das treue Weib

Von A. P. Tscheckov

Die junge Gattin unseres alten Postmeisters Skladkoperzeff wurde zu Grabe getragen. Wir gaben ihr das letzte Geleite, dann kehrten wir nach uralter Sitte in die Wohnung des Postmeisters zum Totenschmaus ein.

Als das Obst aufgetragen wurde, begann der Witwer heftig zu schluchzen.

— Diese Äpfel sind so rosig wie die Wangen meiner teuren Aljona!

— Wahrlich, wahrlich, — stimmten die Anwesenden bei, — sie war eine wunderschöne Frau.

— Ein jeder hat sie bewundert... Aber ich, meine Herren, habe sie nicht bloss wegen ihrer Schönheit und Güte geliebt. Diese Vorzüge gehören ja zur Natur der Frauen. Ich schätzte höhere seelische Eigenschaften an ihr. Ich liebte die Entschlafene deshalb, weil sie — wenn sie auch lebhaft und übermütig war — ihren guten Mann dennoch niemals betrogen hat. Trotzdem die gute Seele erst zwanzig Jahre alt war, ich aber bald sechzig werde, blieb sie mir dennoch unverbrüchlich treu.

Der Notar, der an unserem Tische sass, gab mit einem vielsagenden Hüsteln seinem Zweifel Ausdruck.

— Sie glauben es etwa nicht? — fragte ihn der Witwer.

— Ich zweifle nicht daran, — stammelte der Notar verlegen, — aber ein junges Weib, heutzutage... Stelldichein... und dergleichen...

— Ich sehe, Sie sind nicht ganz überzeugt, so will ich es Ihnen denn erklären. Ich habe Aljona Treue mit einem strategischen Plan aufrechterhalten und mein makelloser Eheleben gar schlaue verteidigt. Ich konnte bezüglich ihrer ehelichen Treue ruhig schlafen.

— Wie haben Sie das angestellt? — ging es durch die Tischrunde.

— Sehr einfach. Ich verbreitete ihr in der Stadt einen schlechten Ruf. Ihr kenne ich ihn ja auch selbst. Ich erzählte allerorten: Meine Frau hat ein Verhältniss mit dem Polizeipräsidenten Salichwatky. Das genügt. Kein Mann hatte da mehr den Mut, meiner Aljona den Hof zu machen; alle fürchteten sich vor dem Zorn des Polizeipräsidenten und wichen meiner Frau geradezu aus. He, he, he, Mit dem Polizeipräsidenten hätte einer anbinden sollen!

— Sie unterhielt also kein Verhältniss mit Ivan Aleksejewitsch? — fragten wir alle ganz überrascht.

— Natürlich nicht... Diese Sache habe ich mir ja selbst ausgedacht. He, he, he. Nun, ihr jungen Leute, habe ich das nicht schlaue angestellt?

Einige Minuten verschleierten unter vollster Stille. Wir waren beleidigt und aergerlich zugleich dass uns dieser dicke Alte mit der roten Nase abgetrumpft hatte.

— Na warte, du wirst ja sicherlich nochmals heiraten! — brummte ein junger Mann vor sich hin.

FINOM KIS VENDEGLŐ.

— Hallja, nincsr, ennek a halnak szaga van.
— Na és az olyan nagy baj? Hát az ibolyának nincs szaga?

KAVEHAZBAN.

— Van nekem egy ismerősöm, az olyan életmód ember, hogy amikor a főnöke meghalt, elment az örvényhez és a temetésre kölcsön kérte az elhunyt cölinderét.

ESZCAJG NÉLKÜL.

— Imádom, meg tudnám magát enni.
— Nem eszem semmilyen férfit, akik az ujjukkal esznek.

A HABORU ALATT TÖRTÉNT.

A fiatal Cinege, aki önkéntes volt és a háboruban az orosz fronton harcolt, a következő táviratot küldte haza az apjának:

„Lemberg a miénk, küldj sürgősen száz koronát Laci.”

Másnap már befutott a távirati válasz:
„A Lembergől rám eső részt add el és a pénzt tartsd meg magadnak Apád.”

Aki nem vétett, ne is büntetessék...

Méltányolja végre a magas kormány is, hogy a timisoarai iparos intézmények nem hatósági béklyókat, hanem hatósági támogatást érdemelnek.

Irta: VETERÁNY VIKTOR

Azok a súlyos támadások, amelyek a timisoarai ipari intézményeket már hónapok óta teljesen alaptalanul érik, arra indítanak, hogy ezeknek az intézményeknek tényleges működésére és működésüknek a közérdekre vonatkozó kihatásaira a magas kormány és a közvélemény figyelmét felhívjam.

A romániai kisipari intézmények országos szervezetének bucurestii vezetősége ismételtén a legnagyobb elismerés hangján állapította meg, hogy

ugy a timisoarai ipartestület, mint a timisoarai Ipari Munkaadók Szindikátusa mindenkor csak iparos érdeket szolgált és ennek érdekében ismételtén fontos országos mozgalmak kezdeményezője volt.

Ugyancsak a kisiparosok országos szervezetének bucurestii vezetősége állapította meg, hogy

ugy ipartestületünk, mint szindikátusunk a szoros értelemben vett politikai befolyásoktól mindenkor távol tartotta magát.

Mindenkor csak az iparos társadalom gazdasági érdekeit vették védelmükbe ezek az intézmények. Mindig és mindenben támogatták a mindenkori kormányoknak azokat a törekvéseit, amelyek alkalmasak voltak a kisiparosság jogos igényeinek érvényesítésére.

Ezeknek a megállapításoknak megdöntésére alkalmas konkrét adat nincs és nem is lehet!

Azért vagyok kénytelen és köteles ezeket itt leírni, mert, — sajnos, — egyes, a kisipari érdekektől teljesen távol álló demagóg és feleltlen helybéli elemek a közelmúltban lelkiismeretlenül, sőt az állami érdek rovására igyekeztek Timisoaran az iparosság sok száz éves békés megértését megzavarni, igyekeztek nemzeti szolidaritást előidézni, igyekeztek ipari intézményeink autonómiáját megcsorbítani, ezek tönkre tétele érdekében hazug hírek terjesztésével interveniáltak a felsőbb hatóságoknál is. És mindezt miért?

Mert ugy az ipartestület, mint az Ipari Munkaadók Szindikátusa mindenkor csak ipari, de csak ipari érdeket szolgált és távol tartotta magát a napi politikától.

Megállapítom azt is, hogy ezek a timisoarai ipari szervezetek mindenkor szívvel-lélekkel támogatták a kormányoknak mindazon törekvéseit, amelyek a konszolidációt célozták. Ennek a megállapításnak bizonyítékaiként hivatkozom arra, hogy

már 1923. óta szószólói voltunk az ipari törvények országos egységesítésének, 1924. óta sürgettük az ipari válságtól bíraskodás megszervezését, állandóan sikra szálltunk a kisipari adóalanyok igazságos megadóztatása érdekében és 1928 óta pedig a munkásjóléti biztosítási törvény egységesítését követeltük.

Hogy mindezen akcióink a közérdeket szolgálták, kétségtelen, miért is ipari intézményeink az államhatalom részéről nem politikai üldözést, hanem teljes bizalmat érdemelnek.

Hangsúlyozom, hogy a jelenlegi kormány részéről megnyilvánuló bizalom további produktív, az állam érdekeit szolgáló tevékenységre fogja serkenteni ezt a két előkelő timisoarai iparos intézményt.

A jelenlegi magas kormány részéről a jövőben megnyilvánuló bizalom alapkövének annak a ténynek kell lennie, hogy

a mai súlyosan leromlott gazdasági viszonyok ellenére városunk iparos intézményei és iparossága a nemzetfejlesztés kölcsön javára összesen 1.290.000 lejig jegyeztek, ami fényes bizonyítéka a legmészebbmódon lojálisnak és államfejlesztési akaratnak!

Nem kérünk mást, mint megértést és bizalmat, az adóbehajtások terén kiméleteket, a timisoarai kisipari társadalomnak, mint fontos állami és városi fentartó elemnek megfelelő méltatását és ha mindezt magas kormányunk belátja és felismeri, erre a gerinces és teljesen megbízható társadalmi osztályra mindenkor számíthat!

AZ IS VALAMI.

— Hány nyulat lőtél a körvadászaton, Adolf?

— Egyet se, de alaposan rájuk ijesztettem.

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT“

BUTORZÁRAT

KAPHATÓ MINDEN VASKERESKEDÉSSEN.

A bibliát tekintem az iparos ember nemesi levelének...

Irta: Vágvölgyi Lajos dr. aradi főrabbi.

Az emberiség erkölcsi irányítói között a legnagyobbak egyike Jeremiás, a próféta. Évezredek előtt élt, de ma is van mondani valója. Szavát az örökkévalósághoz intézte és a fölötté elszállott irdatlan idők, ha nesztelen, ha mozduatlanoknak tetsző szárnyakon iramodtak, ha vésszes förgötegekként viharoztak el a világ fölött, mit sem hagyva érintetlen, őt soha meg nem tagadták, hanem csak újra, meg újra megigazolták szavát.

A kinyilatkoztatás hegyét, a Hőrebet, felülmúlhatatlan erővel teljes képpel, óriás sziklaülőnek nevezte, melyen a tíz igék mint a porölycsapások kovácsolják az új erkölcsi világrendet. Ezer és ezerfelé, minden világtájba szálltak a nagy lángnak lelkeket felgyújtó szikrái, hogy világosságot gyujtsanak az elmékben és a szíveknek mélyén. Ezért égett a Sináj orma és rengött mint a kalapács ütése, messze, térnek és időknek végtelenébe a hangoknak hangja.

Merész a kép. Kit eladdig a világ Atyjának, a királyok Királyának, az istenek leghatalmasabbjának neveztek, Istent a látnok itt mesternek, műhelyben dolgozó kovácsnak képében állítja elénk. És mégis érezzük: dehogyis lejjebb akarja szállítani annak az Egyedülvaló-egynek dicsőségét, kié menny és földvilág; hanem, hogy most is és mindig is mint teremtet, alkotót látja. Munkában.

S mivelhogy mindenk között, akik élnek és eszmélnek, a fáradó, a dologtevő, a produktív, a nem másokból, hanem keze művéből élő emberé az ő legnagyobb tisztelete, mert a dolgos ember lelke, szeme nyílt és bizalmat keltő, becsületes: királyok mellé állítja az alkotó embert és avval hódol az ezek Urának, hogy Mesternek tiszti meg, aki dolgozik.

S ez a szó nem pusztá kép. Hihetetlen mélységek benne. A Sináj valóban az: az emberi fejlődéstörténet leghatalmasabb mérföldjelzője. Mert onnan datálódik a legerkölsőbb gondolat, a legmagasabb etikai felismerés: a munka becsülete a földön. Dolgozni öröktől fogva dolgoztak; hajtotta az embert a kényszer, de a munka szégyen volt, megalázó dolog, alsóbbrendűnek való. Amióta csak történeti feljegyzések vannak, a rabszolgákra és az — asszonyokra hárították, mert hiszen a nők is a férfi rendelkezése alatt állottak, nem voltak szabadok. Az ur pedig csak — parancsolt. Háborút viselt, vadászott vagy tivornyázott. Így volt ez a művelt görögök-nél, kiknek filozófusai új gondolatrendszereket adtak a világnak. Erről így gondolkoztak. Így volt dicső Rómában, mely pedig jogelméletre tanította a világot, így a gulák misztikus birodalmában Egyiptomban és mindenütt. Sehol, sehol nyoma más, emelkedettebb felfogásnak.

Mózes könyvének volt fentartva, hogy elsől az Istennek ege alatt méltóságba emelje és az ember legelső és legvégső erkölcsi kötelemévé tegye, sőt szentséggé váltsa a munkát. Hogy beleírta: Isten is teremtet, munkát végzett, te pedig ember: „hat napig dolgozzál és végezd minden te munkádat”. Ettől kezdve indul az a folyamat — még soká tart hiszen, míg az emberiség megérti és felemelkedik idáig, hogy legalább elméletben elismerje, még tovább, míg követi is — de itt a kezdete annak, hogy az emberiség lassan felismeri, hogy a produktivitás, az alkotó munka az ő igazi értékmérője, önbecsülésének legédesebb forrása, erkölcsi magasabbrendűsége és boldogságszerzője.

Ezért a bibliát tekintem az iparos ember nemesi levelének. A mindannyiunké! De ő nemcsak örökbe kapta, ő nap mint nap mindig újra ki is érdemli. Azért hódolat érzetével vállaltam a megtisztelő felhívást, hogy e lapokon néhány gondolatot megörögzítsek.

Lehetetlen nem gondolnom arra most, hogy régebben a zsidó hagyomány tiltotta a rabbik-

nak, hogy lelkeszi hivatásukból éljenek. Azt évezredig ellenszolgáltatás nélkül kellett végezniök. Ideálból kellett szolgálni az ideált; mindegyiknek valamely mesterséget üznie, és abból megteremtenie az ő mindennapi kenyerét, úgy mint azok tevők, akiknek az Istenigét hirdette. Közelebb is állhattak így egymáshoz szeretetben, megértésben a rabbi és hívei.

Igy alkothatták akkor az írásmagyarázó bölcsek például ezt a csodaszép legendát:

Már egy teljes napja élt az első ember Édennek kertjében. Egyszerre halványulni, szürkülni kezdett minden körülötte. Egyre szűkebb lett a láthatár körötte. Valami megfoghatatlan barnaság feküdt meg a tájat. Az ég nem fénylett többé, a virág színe elfakult, madárdal nem szólt és egyre fojtóbb és egyre áthatolhatatlanabb lett az a terjedő valami. Már ott volt mellette, körülötte. Az Ember nem látott és remegni és félni kezdett. Nem tudta, mi a sötétség. Reszketés, rémület fogta el, kietlen hangok toltak torkából... Ekkor egy égi hang: Ne félj, Ádám. Ott a lábad előtt két kódarab. Fogjad, igen, mind a kettőt. Most üssed egymáshoz! Erősebben...

Ádám megselekedte. Szikrák pattantak. Mégegyszer és újra. Új szikrák pattantak, fényt

adtak. Elfelejtett félni. Munkát végzett, dolgozott, erőt fejtett ki és ennen ereje kiváltott valamit, ami nem volt előbb. S az ember — kiegyenesedett.

Jaj de sötét van olykor. Most is? Most is, szerte a világon. Mi segíthet? Mitől lehetne kiegyenesedni, mi ad vigaszt és új hitet? Mi adja vissza az emberiségnek önbecsülését, önmagát? Mi vezet ki a válságok okozta kínzó gondokból? Haragok, gyűlölködések, spekulációk? Ölbetett kezek, mert hogy, hiszen ugyis mind-egy!?

Nem, embertestvéreim, csak a produktív munka, a munkaszeretet. Nem a romboló, az alkotómunkáé, melyben igaz erőlkifejtés és becsületes fáradalom van.

Az Ádám kavicsainak, tűzköveinek szikráiból lettek utóbb, ki mondhatná hány évezredek múltával azok a sinaji sziklaülből pattant lángszikrák.

A sinaji szikrákból pedig, melyek ezerfelé szállottak: mind az igaz hitek, az erkölcsi igazság. Hadd csókolja meg ez az igazság a mi lelkünket, a mindannyiunkét, bármilyen templomban is zengi ki-ki a hozsannát. Hadd hozzon a munka szeretete, a munka becsülete új és jobb világot. Lángoljon szívünkben bölcse megismerései és egyesítsen minket szent akarással és örök biztatással, az a közös kincsünk, a zsoltárnak sugárzó szép szava: „Tenyerednek fáradalmából ha eszel, üdv neked, jó neked.” „Asszonyod gyümölcsöző szőlőtőke háznak parkányzatán; gyermekeid olajbogyókként veszik körül asztalodat.” Az iparoscsalád boldogságának felséges himnusza. Nektek kívánom és töletek várom üdvözhöz holnapok igéző szikráját...

Arad, 1934. december havában.

Visszafizetik-e az elkonskált timisoarai ipari székház részvényesei 900.000 lejét?

Élénk vita a székház tulajdonjoga körül a timisoarai ipartestület rendkívüli közgyűlésén. 1125 lejre szállították az ipartestületi beiratási díjat és hat százalékra az illetékeket.

A timisoarai ipartestület vasárnap a jövő évi költségvetés megállapítása céljából rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen Olariu Péter elnököt és mellette mint a miniszter által kinevezett városi biztos, Table Miklós dr. városi főjegyző foglalt helyet.

Gajo András titkár ismertette a költségvetést, amelynek végösszege 941.550 lej. Nagyobb tételek: 390.000 lej hozzájárulás az ipari székház adósságának törlesztéséhez, 145.000 lej iparosok támogatására és 132.000 lej a tisztviselők fizetésére.

Sehel Sándor pékmester sürgette, hogy az ipari székházat az összes iparosok nevére írják a telekkönyvben át, nehogy esetleg később a részvényesek, akik annak idején 900.000 lejt adtak össze, igényt támasszanak az épületre. A részvényeseket ki kell elégíteni, de nem szabad nekik a részvények teljes árát kifizetni. Többek felso-

lálása után Szappanos Gyula rámutatott arra, hogy annak idején a részvényesek teljes egészében fizették be a részvények névértékét és előre lemondtak minden kamatról. Joguk van tehát, hogy a befizetett összeget teljes egészében visszakapják. Walter Miklós felszólította az összes iparosokat, hogy valamennyien adjanak az ipari székház javára olyan összegeket, mint annak idején a részvényesek és a székház adósságait azonnal ki lehetne fizetni.

Hosszabb vita után Olariu Péter elnök szavazás alá bocsátotta a költségvetést. A közgyűlés a költségvetést tizenhárom szavazat ellenében elfogadta. Erre a tizenháromtagú ellenzék kivonult a teremből. Az ipartestület azután az ipartestületi beiratási díjat 1500 lejről 1125 lejre, az illetékeket pedig tíz százalékról hat százalékra szál-
lította le.

MEGHOSSZABBÍTOTTAK A HÁZBÉRSZERZŐDÉSEK ILLETEKEZÉSEIT.

A házbérszerződések illetékezésére vonatkozó határidő lejárt, azonban még sokan vannak, akik házbérszerződéseiket nem láttamoztatták és az illetékeztetést elmulasztották. Ezért a pénzügyminiszter a határidőt december 31-ig meghosszabbította. Ezen időpon: után a pénzügyi ellenőrök házról-házra fognak járni és mindazokat, akik a házbérszerződést nem illetékeztették, megbüntetik.

ÚJ ÜZLETI MÓDSZER.

— Még csak arra kell figyelmeztetnem, hogy a nehéz időkre való tekintettel kizárólag honvéd-üzleteket költünk.

— Honvéd-üzleteket? Mi az a honvéd-üzlet?

— Csak előre...

SZAKSZERU INFORMACIO.

Az áldott rossz szívről ismert bankvezérrel mondták:

— Aki vele elkezd, két széf között a pad alá esik.

SZINÉSZEK.

— Remes, mennyi bajom van az új cipőmmel.

— Szorít?

— Igen, a suszter.

AMERIKÁBAN.

— Miért neccsik, fiaeszkám, azokat, akiket felakasztanak, szegény bűnösöknek?

— Mert a gazdag bűnösöket nem szokták felakasztani.

Jogesetek a kisipar köréből

A SZIVESSÉGBŐL BEJELENTETT ALKALMAZOTTNAK, AKI TÉNYLEGES MUNKÁT NEM VÉGEZ, NEM JAR A MUNKASZÍVOSTÓTÓL BETEGSEGÉLY.

A másodfokú bíróság 196/1934. számú határozata.

Derecskei Margit munkásnő felebbezéssel élt az elutasító határozat ellen, amelyet betegségéye ügyében hoztak. Az elutasító döntés indokolása az volt, hogy a munkásnő ténylegesen nem teljesített szolgálatot. Bejelentése csak szivességből történt meg. A felebbezőnő ellámperte, hogy szolgálati szerződése ingyenes, de ez az ő és a munkaadó közötti jogviszonyra tartozik és nem érinti semmi tekintetben a munkásbiztosító pénztárt. Köteles tehát részére az a betegség igazolátván, a betegség idejére járó összeget kifizetni.

Tekintettel arra, hogy a munkásnő semmi bizonyítékot nem szolgáltatott arra, hogy a bejelentés nem volt egyéb, mint formalitás és nem igazolta, hogy szolgálatot ténylegesen teljesített, a felebbezést elutasították. Csak azok a munkások jogosultak a biztosításra, akik tényleges munkát végeznek.

KINEK A TERHÉRE ÁLLAPITANDÓK MEG AZ ELSŐ 7 NAP KÓRHÁZI KÖLTSÉGEI?

A végrehajtási utasítás 22.-ik szakaszának 3.-ik bekezdése nem változtathatja meg a törvény eredeti szövegét, tehát mint a törvénnyel ellenkező rendelkezés, nem vehető figyelembe.

A Petroseni Bányatársaság 252 alkalmaztját kórházba utalták. A társadalombiztosító pénztár kérte az első 7 napra járó kórházi költségeket, de a társaság ennek fizetését megtagadta.

Az elsőfokú bizottság nem ítélte meg a társadalombiztosító követelését. Ez ellen a határozat ellen a petroseni társadalombiztosító pénztár felebbezéssel élt. Hivatkozott arra, hogy az első 7 napra szóló betegség esetén felmerült költségek a munkaadót terhelik. Hivatkozott a törvény regulamentjére és pedig a 22.-ik szakasz 3. bekezdésére.

A felebbezési bizottság elutasította a felebbezést. Indokok:

A törvény 6.-ik és 7.-ik szakaszai szerint a biztosítottnak joguk van az első naptól egészen a gyógyulásig orvosi kezelésre vagy a szanatóriumban vagy kórházban, amely azonban csakis ingyenes lehet, ha a törvény másként nem rendelkezik.

Ezenkívül a biztosítottnak a törvény 11.-ik szakasza szerint és a regulament 22.-ik szakasza szerint a munkaadó részéről jár az első 7 napra az egész fizetése. Tekintettel arra, hogy a tör-

vény 11.-ik szakaszának 1. pontja szerint a betegség esetére szolgáló segélyt a munkás nem kapja a társadalombiztosítótól csak a 8.-ik napon és az orvosi kezelésre, ha az szükséges, ingyenesen jogosult az első naptól, nem lényeges a díjak tekintetében, ez, hogy szanatóriumban vagy kórházban ápolják a beteg alkalmazottat, ha egyszer orvosi segélyre joga van. A regulamentnek 22.-ik szakasza 3.-ik bekezdésében foglalt rendelkezése szerint ez a kórházi költség nem eshetik a munkaadó terhére, mert ez a törvény szövegével ellentétben volna.

2318/1934 szám alatt hozott felebbezési bizottsági határozat.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÓ TÖRVÉNY RENDELKEZÉSEINEK MEGSÉRTESE KIHAGASI ELJÁRÁST VON MAGA UTÁN. A TÖRVÉNY ALAPJÁN KISZABOTT BÜNTETÉSEKET A MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG HÍVATOTT ELBÍRALNI A HATÁROZAT ELLEN IDE KELL BEADNI A JOGORVOSLAT IRÁNTI KÉRELMET.

2207/1934. számú központi felebbezési bizottsági határozat.

BALESETHETŐ-E AZ, HOGYHA A MUNKÁSOK KÖZÖTT A MUNKAIDÓ KÖZBEN VEREKEDÉS TAMAD ÉS ENNEK KÖVETKEZTÉBEN EGYIK MUNKÁS MUNKAKEPTELENNÉ VALIK?

Egyik erdélyi ipari üzemben Gombos Pavel tanonc egyik tanonctársával összeveszett. A veszekedésből verekedés támadt és a nevezett súlyos sérülést szenvedett. A sérült tanonc munkaképzettségének 50 százalékos elvesztése címén pénzbeli segély kiutalását kérte, amit az elsőfokú bíróság azon a címen, hogy a verekedés nem üzemi baleset, — elutasított.

A felebbezési bizottság az első ítélettel szemben helyt adott a felebbezésnek és megítélte az előírás szerinti járadékot. Az indoklás szerint a sérülést az inasgyerek munka közben szenvedte és bár az nem tekinthető üzemi balesetnek, a törvény 23.-ik szakasza szerint szintén balesetnek minősül. Megállapítván, hogy a tanoncgyerek sérülése ötvenszázalékos munkaképzettséget idéstek elő, ilyen arányban állapították meg járadékát is.

A döntvény száma: 780/1934.

VARAZSGEP.

— Van, kérlek, egy gép az üzletemben. Az egész egy bagatellbe kerül, de milliókat tudnék keresni vele, ha állandóan üzemben lenne.

— Ne beszélj, miféle gép azt?

— National regiszter-kassza.

CSAK SEMMI FELELŐSÉG.

— Adj kölcsön kétszáz lejt.

— Mire kell?

— Elváltam a feleségemtől.

— Na és?

— Hirdetést akarok újságba tenni, hogy az asszony esetleges adósságaiért nem vállalok felelősséget.

A KERESKEDŐKNEK MINOSÍTETT HUSIPAROSOK NEM KÖTELESEK A BIZTOSÍTÁSRA.

A központi felebbezési bizottság 1221/1934. számú határozata.

A rádauai társadalombiztosító Kohn Mór meészározt munkásbiztosító díjjal róttá meg. Ez ellen a husiparos kontestációval élt. Az elsőfokú ítélő bizottság mesemmisítette a kivetést. Megállapította a bizottság, hogy Kohn Mór kereskedelmi adóval van megróva, ennél fogva nem esik a kötelező biztosítás alá. A rádauai társadalombiztosító felebbezéssel élt. A központi felebbezési bizottság elutasította a felebbezést a felebbező helytelen alkalmazása miatt. A felebbezési bizottság megállapította, hogy a felebbező pénztár helytelenül hivatkozott a társadalombiztosító törvény első szakaszára. Az adó kivétési jegyzőkönyv szerint ugyanis a felebbező iparos kereskedőnek minősített, tehát nincs alapja a kivetésnek.

Fontos ez azért, mert régi eset. Ott kereskedőnek minősítik a mézározt és nem iparosnak, tehát nem esik a kötelező biztosítás alá. Nálunk, ha a mézáros kereskedő, tehát mint ilyen fizet adót, szintén nem esik a kötelező biztosítás alá. Helyes volna, hogyha a kiróvást egy szinten kereskedőnek minősített erdélyi husiparos megtámadná, hogy tisztázzódják, hogy az erdélyi husiparos is mentes-e a kötelező biztosítás alól.

A BERKOCSTULAJDONOSOK NEM ESNEK A MUNKASZÍVOSTÓ TÖRVÉNY RENDELKEZÉSEI ALÁ. ISMÉT, HOGY CSAK A KERESKEDELMIS ÉS IPARI VALLALATOK ALKALMAZOTTJAI ÉS TISZTVISELŐI ESNEK A TÖRVÉNY RENDELKEZÉSEI ALÁ. A KOCSTULAJDONOSOK ILYENNEK NEM TEKINTHETŐK.

2092/1934. szám alatti határozat. Központi Bizottság.

A BIZTOSÍTÁSI KÖTELEZETTSÉG A SZOLGÁLTATBA VALÓ BELEPÉSEL KEZDŐDIK ÉS NEM A BEJELENTÉS NAPJAVAL.

Ştate Vasile egy homokbányában balesetet szenvedett. A baleset úgy következett be, hogy munkája közben egy nagy tömeg föld megmozdult, rázuhant, a homok eltemette és halálát okozta.

Özvegye a maga és 3 kiskorú gyermeke részére nyugdíjat kért. Az elhunyt által élvezett összefizetés 60%-át kérte. Eszerint neki havonta a gyermekeivel együtt 1350 lej járt volna 1933. július hó 12.-től, az elhalálozás napjától kezdve.

A társadalombiztosító megállapította, hogy az elhunytnak nincs nyugtakönyve, amint azt a regulament 89.-ik szakasza előírja. Azon a címen, hogy a törvény első szakasza szerint az elhunyt munkás kötelező biztosítása a 117.-ik szakasz szerint is kötelező volt és ez a kötelezettség a szolgálatba való belépés napján lépett érvénybe, nem pedig attól a naptól, mikor a munkaadó bejelentette, a kért nyugdíj a kérelmezők részére megállapított, mert az elhunyt a kötelező biztosítási kategóriába esett.

Gyapjuipar RT. Timisoara

G Y A R T J A

a legfinomabb női és férfiszövet ujdonságokat a legmodernebb kötött és szövött-cikkeket, fonalat szalagot a legolcsóbban.

2000 alkalmazott

Fiókok és eladási helyek (Serilana Rt) az ország összes nagyobb városaiban

Timisoara I. Bulev.
Regele Ferdinand. II.
Piaţa Badea Cartan 2
IV. Bul. Berthelot 19

„Alapos adóreformok nélkül nem oldható meg a kontárkérdés”

Szabó Béni országgyűlési iparosképviselő parlamenti felszólalása és memoranduma a kontárkérdés megszüntetése érdekében.

Mit tartalmaz Szabó Béni hat pontos adóreform-javaslat

A képviselőház egyik, a napokban megtartott ülésén Szabó Béni magyarpári képviselőnek két érdekes közlése volt a kormány számára. Mindkettőhöz a felhozott kérdéseket részletesen ismertető emlékiratot csatolt az erdélyi iparosság népszerű politikai reprezentánsa.

A kontárkodás ellen

szólt fel.

— Az egész országban, — mondotta, — de különösen Erdélyben elviselhetetlen méreteket öltött a kontáripár, termékei annyira elárasztják a piacot, hogy a szabályszerűen dolgozó iparosokat teljes pusztulással fenyegetik. A kontárok számának növeléséhez hozzájárul az a körülmény is, hogy az újabb iparosnemzedék a nagy közterhek miatt nem bírja megszerezni iparengedélyét. Ezenkívül igen sok régi iparos, nem bírva elviselni az adók nyomását, kénytelen lemondani iparengedélyéről, de titokban mégis tovább folytatja mesterségét.

Szabó Béni utalt felszólalásában arra, hogy a kérdés alaposabb ismertetésére emlékiratot nyújt be a nyomtatékosan kérte az illetékes minisztert, hogy az abban foglalt panaszokat kedvezően intézze el, mert másként a kisiparosok száma nem menthető meg a teljes romlástól.

A memorandum szerint egy-két éven belül hirtelre is alig fog maradni a kisiparos társadalomnak, ha a kormány nem orvosolja a bajokat a következő kérések teljesítésével:

az iparengedély elnyerésére szükséges díjak leszállítása,

a patenta fixa rendszer alkalmazásából eredő adóhátralékok leszállítása,

méltányos adókivetés,

Az 1935—36—37 évekre szabályoztassanak a közintézmények műhelyeinek munkálatai, azoknak az intézményeknek belső szükségleteire való korlátozásával.

Sajnálattal kell megállapítani, — mondja befejező részében az emlékirat, hogy a kontárkodás

elleni intézkedéseket túlságos engedékenységgel fogantatosítják az illetékes tényezők. Azért ezek erőiesen volnának felhívandók a kontárkodás elleni törvényes eljárásra.

Az adózással kapcsolatos kívánságokat Szabó Béni memoranduma a következőkben foglalja össze:

1. Az iparosok adóját megállapító bizottságban az iparosok megfelelő kategóriája képviselve legyen.

2. Az adóhátralékok részben töröltesse, részben pedig szállíttassanak le.

3. Mentessék a foglalkás alól a kisiparosok szerszámaikat, butorait s a feldolgozásra váró anyagot és ezeket adják vissza nekik.

4. Fényüzési és forgalmi adót csak az a mester fizessen, aki több mint 10 alkalmazottal dolgozik, a többiek mentessenek fel ez alól.

5. A hentes és mészáros mesterekre alkalmazott taxák szállíttassanak le, a mai keresetképeségnek megfelelően.

6. A községi adók és illetékek fizetésénél a régi rendszert vezessék be.

Amennyiben a kormány — fejeződik be az emlékirat, — nem teljesíti ezeket a kéréseket, rövid időn belül, egyáltalán nem számíthat az állam a kisiparos-társadalomra, mint adóalanyra.

7. Az adók és különböző illetékek arányosan legyenek megosztva az ország egész lakossága között és feltétlenül tekintetbe kell venni az adózók teherbíró képességét.

8. A vagyontalan kezdő iparosok egy év tartamára mentesek legyenek mindennemű adófizetéstől.

Az 56 éven felüli iparosok, akik vagyontalanok és csak egyedül vagy legfeljebb egy inassal dolgoznak, ugyancsak mentesek legyenek minden adófizetés alól.

9. A létminimum évi 36.000 leiben állapítsák meg, mivel egy szerény keret között élő iparoscsaládnak legalább ennyire van szüksége megélhetéséhez.

A regáti conductor csak kőművesmester lehet Erdélyben és a Bánságban

Erdekes hatósági megállapítás az építész kamarai tagok hatásköréről.

Viciu iparügyi vezérfelügyelő rendet csinál a különböző kategóriák dzsungeljében

Általános érdeklődést van hivatva szakkörökben felkelteni Viciu iparügyi vezérfelügyelőnek alábbi hivatalos megkeresése, amely szerint az akadémia által „conductor”-nak elismert építőiparosok Erdély és a Bánság területén csak „kőművesmesterek”-nek és nem „építőmesterek”-nek minősíthetnek.

Számos esetben előfordult, hogy egyes iparhatóságok beugrottak a jó fellépésű „conductorok”-nak és mert ez a kifejezés eléggé hasonlít a „constructor” kifejezéshez, építőmesterei igazolványt állítottak ki számukra.

Az iparügyi vezérfelügyelő megkeresése szerint az építész kamarai tagok aláírása nem építésre, hanem csak tervezésre érvényes. Az 1884. évi XVII. törvénycikket ugyanis miniszteri engedéllyel megszüntetni nem lehet és ebben a tekintetben az építőiparban való iparüzési jogrend lényegében nem változott. Az építési munkálatok kivételénél csak törvényes képesítésű szakértő vehető igénybe.

A nagyfontosságú hivatalos iratot alábbiakban teljes egészében közöljük:

Ipari Vezérfelügyelőség.
347/1934 szám.

Az Építőmesterek Szövetségének
Tárguműves.

120/934 szám alatt kelt átíráskor tiszteltetl van szerencsém közölni, hogy a „conductor” kategória azok között az ipari foglalkozások között, melyek az építő iparhoz tartoznak, azon a területen, mely a régi magyar királyság alá tartozott: nem létezik.

Azok az iskolák, melyek közmunkára képeznek ki conductorokat az 1884 évi XVII. t. c. szerint egyenlők a felső ipari szakiskolák által nyújtott képesítéssel, melyek annak idején voltak, ezért a közmunka-conductorokat képező iskolák végzettjei két évi gyakorlat eltöltése után, melyet az építőiparban folytattak, megkapják a jogot kőművesmesterei, ács stb. iparengedély váltására.

Ami a Hivatalos Lap 84/934 számában megjelent közoktatásügyi miniszteri rendeletét illeti, ez nem állapíthat meg iparüzésre vonatkozólag jogot (csakis tervezési jogot) mert ad principium: egy miniszteri rendelet nem lehet ellentétes egy meglévő törvénnyel (mint az 1884 évi XVII. t. c.)

Aiud, 1934. december hó 10-én.

Ioan Viciu
ipari vezérfelügyelő.

A másolat és fordítás hitelűl:

Császár elnök.

ELELMES FIATALEMBER.

— Reménytelen eset. Az áres állásra pont ötezer ajánlatot kaptam.

— Akkor pláne fogadjon fel. Majd szortírozom az ajánlatokat.

Nagykarácsonyivásár

Férfi és női szövetek
Bársonyok,
Divatsejlymek,
Fehér és színes damasztok
Siffonok és vásznak,
Férfiing-dejalinok,
Pyjama-puplinok,
Selyem-parchendok és
Divat-fianellokban a

Népáruházban

Timisoara, I., Dóm-tér 13.

Ujonn megnyit osztály: Gobelin-garnitúrák, Vatta takarék, Buterszővetek, Otoman takarék, Fügönyszövetek.

UTITARSÁK BESZÉLGETNEK.

— Hol született?
— Mátészalkán születtem és Bácsban jártam iskolába.

— Mátészalkán született és Bácsban járt iskolába? Szép kis ut mindennap.

IDŐBEOSZTAS.

— Várvan kkkérem egy féjfélóra szasznabad ideje?

— Miért?

— Szeszszerezetnek öt ppppencia bebehészélni magával.

Új címet kaptak az építőmesterek

A régi „maestru constructor” kifejezés helyett „constructor de clădiri” lesz az építőmester hivatalos címe. — Megváltoztatták az Építőmesterek Szövetsége román elnevezését is.

A Romániai Építőmesterek Szövetsége több ízben interveniált az illetékes fórumoknál az iránt, hogy a „maestru constructor” kifejezést, amely államunk nyelvén nem egészen helyesen adja vissza a német „Baumeister” és a magyar „építőmester” szavak jelentését, a kar képzettségét helyesen kifejező román szóval helyettesítsék.

A szövetség központi irodája most értesítést kapott Viciu Ioan ipari vezérfelügyelőtől, aki közölte, hogy a kérésnek az Építészaknara most eleget tett és javasolta az illetékes miniszteri-

umnak, hogy a fent megjelölt szakkifejezés jövőben „constructor de clădiri” szavakkal helyettesítsék. Az iparügyi vezérfelügyelő kérte, hogy az új címet fogadja el az Építőmesterek Szövetsége is.

A szövetség központi irodája készséggel megadta a kívánságnak mindenben megfelelő új címhez a maga hozzájárulását, sőt a szövetség román nevét is ilyen értelemben változtatta meg amely a jövőben már így hangzik: „Asociaţiunea Constructorilor de Clădiri din România.”

Cs. L.

FIGYELEM!

Minden vevőnk követelheti naptárunkat, főző, süti és háztartási receptekkel. Az ingyenszétosztás a jövő héten kezdődik csomage és gyarmatár üzletünkben. Tekintse meg ennél az alkalomnál — vásárlási kötelezettség nélkül — karácsonyi árainkat. 0000

Böhm Albert Coloniale Rt.

Timisoara, Piata General Dragalina 9.
(Piata Scudier 1.) Telefon 22-60. sz.

Öntöm

az összes magánjáró gépek részeit, mezőgazdasági ipari és kereskedelmi géprészeket

saját modeleim után
Vas-, fém- és bronzöntés

Minden szakmába vágó munka jutányos áron

MORZA vas- és fémöntőde

ARAD-SEGA, Str. Rea Silvia 9

Az új román templom mellett.

Téli ruhákat és kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Fiók: Strada Bratianu 11.

KÖLTŐI BUCSU.

Egy nagyon kövér pesti ur egyik erdélyi fürdőhelyen nyaralt és a rossz koszt mellett két hónap alatt husz kilót fogyott. A fürdőhelyről való távozása előtti utolsó napon egy cédulát hagyott az étterem asztalán. A cédulán ez állott:

Kis pocakom,
Remélem, megbocsátja,
Hogy bucsu nélkül
Hagytam itt magát...

Itt a hideg tél!

Régi ruháimat

Hoszpodár-hoz küldöm

átfesteni, vegyileg tisztítani.

Arad, Strada Sirolescu 13.
és Strada Eminescu 3

BIBLIAMAGYARAZAT.

— Meg tudnád mondani, fiacskám, miért csúnyultak a zsidók a pusztában aranyborjút?

— Mert egy aranytehénre nem volt elég aranyuk.

KRITIKUS VENDEG.

— Hogy adhat nekem barátom, ilyen piszkos szalvétát?

— Bocsánat, nincs semmi baj, csak rosszul volt összehajtvva.

Ne törje a fejét

hogyan szerezze be téli szükségletét

váltson Mercur könyvet

7 havi hitel!

Központi iroda: Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

Az Iparos törvénytárgyarázó szemináriumából.

Hogyan háríthatók el a balesetek, sérülések a veszélyes ipari üzemekben?

Egészségügyi és technikai előírások a balesetek megelőzése érdekében. — Betéve kell tudnia minden érdekelt iparosnak a veszélyes üzemekre vonatkozó törvényes előírásokat.

Irtá: KELE SÁNDOR dr.

(Negyedik, befejező közlemény.)

A balesetek megelőzéséről szóló instrukciók ismertetése kapcsán rá kell mutatnom arra, hogy a vonatkozó szabályok nemcsak a munkaeszközökkel és a munka elvégzésének módjával kapcsolatos kérdéseket rendezik a baleset elkerülése végett, hanem olyan intézkedéseket is tartalmaznak, amelyek az egészségügyi törvény rendelkezései alá esnek.

A műhelynek, ahol a munkát végzik, egészségügyi szempontból kifogástalannak kell lennie. A balesetelhárító intézkedések kapcsán az instrukciók az egészségügyi törvény rendelkezéseit részben ismétlik és részben abból a szempontból, hogy a balesetek oka a műhely épülete és belső berendezése ne lehessen, ki is egészítik.

A műhely-helyiség magasságát 3 méterben írják elő és minden munkásra 5 négyzetméter területnek kell jutni.

Ajánlja a műhely falainak évenkénti kimezelését és amennyiben a műhelyben tűzveszélyes anyagokkal dolgoznak, annak kellő szellőztető készülékkel való ellátását, hogy a robbanás a gáznak a levegővel való keveredése által meg ne történhessenek.

Tűzveszély elkerülése végett kötelezővé teszi a kellő nyomású vízpumpa készenlétben tartását. Ha a munkások külső szabad területen dolgoznak, fertőző betegségek elkerülése végett egészséges ivóvízről kell gondoskodni. Az ajtókra előírja, hogy azok kifelé való nyílással bírnak, hogy veszély esetén a munkások torlódása és a baleset ez uton is elkerültesse.

Az ajtó közelében általában tilos mindenféle anyag elhelyezése. Emiatt történik intézkedés

a menyezetek és padlók tisztán tartásáról is, hogy tárgyak leesése, illetve a rezgés által okozott balesetek kizárassanak.

A gépek közötti járót úgy alkalmazandó, hogy baleset kizárt legyen. Legalább 0.60 mtr. széles terület hagyandó az egyes gépek mellett.

A műhely és a berendezés kezelési módját a balesetek elkerülése céljából részletesen szabályozzák ezek az instrukciók, amelyeket a fenti általános elvekben kivonatoltunk.

Külön előírások vannak azokra a vállalatokra, amelyek elektromos árammal dolgoznak. Az áram természete szerint a megfelelő technikai megjelölésekkel részletesen szabályozzák ezen kérdést is. Ezeket az előírásokat nem részletezzük, mert aki a szakmájában ilyen gépeket alkalmaz, áttanulmányozza a rendeletet.

Hasonlóképpen nem ismertetem részletesen az elektromos berendezéssel dolgozó vállalatokra való rendelkezést sem. A bányalég elkerülése és általában a bányamunkával kapcsolatos szabályokat, valamint az erdőkitermeléssel foglalkozó vállalatokra vonatkozó rendelkezéseket szintén nem tartjuk szükségesnek ismertetni. A mozgó színházakra is megfelelő intézkedések vannak.

Fontosnak tartjuk azonban még ismertetni a gépi erővel és erőátvitellel működő üzemekre vonatkozó rendelkezéseket és a géperő üzemekkel kapcsolatos szabályok közlését. Ezeket kívül még a szappangyártással, a festék és lakk gyártással kapcsolatosan megszabott intézkedések volnának feleltetendők, de ezek is kevésbé érdeklik az iparost.

só atmoszférába. A kipuffogás céljaira szolgáló vezetékkel vízzel hűtendő és megfelelő anyagokkal izolálendő. A szíjjak feltevése vagy leszedése a gép működése közben nem történhetik kézzel. Ez csak akkor eszközölhető szabadkézzel, ha a gép megállt. A gépek szíjjainak feltevésekor kampos vaskészülék alkalmazandó. A transzmissziós szíjjak úgy szerelendők, hogy a munkás bármikor megállhasson vagy indíthasson. Így tehát a szíjjazat eszrint szerelendő fel. Munka közben a csavarok szorítása vagy a gép egyéb alkatrészeinek javítása szigorúan tilos. A szíjjak kenése csakis gyakorlott és tapasztalt munkásokkal végezhető. A szíjjak munkájának megkezdése vagy megállása szirénával közlendő.

Transzmisszióval működő gépeknél csakis olyan férfiak dolgozhatnak, illetve felügyelhetnek, akik erre a munkára ki vannak képezve és legalább 18-ik életévüket betöltötték.

ELŐÍRÁSOK AZ ÖNTŐ ÉS KOHÓMUNKÁKRA.

Minden üzemnek külön, jól szellőztetett helyiséggel kell bírnia, ahol a tisztítási és fényezési munkákat végzik. Ha ezt mechanikai úton végzik a munkások külön védő készülékkel látandók el. A munka végzésénél érvényes előírások a munka természetének megfelelőleg részletesen vannak szabályozva. Az érdekeltek a maguk szaktudása alapján ezt megfelelően fogantatják, így a részletezést mellőzzük.

Fontos rész még a komprimált gázzal működő és az acétién gázt alkalmazó üzemekre érvényes rendelkezések, valamint a forrasztó készülékekre való előírások. Ezek részletezését is mellőzzük, mert ezeket jórésben már gyakorlatban ismerik a szakiparosok és mert azok újabb pontos összefoglalása a hivatkozott instrukciókban különben is részletesen megtalálható.

Ezzel be is fejeztük az instrukciók ismertetését. Meg kell jegyeznünk, hogy csak a legfontosabb részeket emeltük ki, helyesebben azokra hívtuk fel különösen a figyelmet, holott alapjában minden egyes rész fontos. A részletes áttanulmányozás most már az érdekelt szakiparos dolga. A cikkek célja csak az volt, hogy a figyelmet ezekre az intézkedésekre felhívja. A jogi és ténybeli indokolást és az azok elmulasztásából származó következményeket teljes egészében bemutatnunk. Végezetül még annyit, hogy a közölt cikkek bevezető részeinek az volt a céljuk, hogy azok az érdeklődést felkeltsek. Az egyes előírások részletes ismertetését talán kissé egyhangúnak találta az olvasó. Tény azonban, hogyha az egyes előírások közül sokszor a legjelentősebbet nem tartják be, az egyhangú és unalmas szövegekből izgalmas és sokszor az érdekelt iparos anyagi és erkölcsi pusztulását jelentő polgári vagy büntető per keletkezhetik.

Előírások a transzmissziós gépekkel működő üzemekre

Az összes erőgépek és ingó részeik, valamint az erő átvitelére szolgáló elemek (fák, kerek, láncok, földalatti vezeték), amelyek a közlekedési területen fekvő zónában vannak és amelyek 1.80 centiméterrel alacsonyabbak, védő készülékkel, karfákkal, ellenzőkkel láttatnak el, hogy azok alkalmazásával a balesetek elkerülhetők legyenek. Ezek az előírások érvényesek akkor is, ha a gépek külön szobában vannak elhelyezve. Kivételt képeznek azok a szíjjak, amelyek szélessége kisebb, mint 5 cm. és a sebességük nincs 0.5 méter másodpercenként. Ezekbe a helyiségekbe idegeneknek a belépés tilos. Ez a gépterem ajtaján kitüntetendő. A transzmissziós elemek, amelyek felett a közlekedés a szolgálat érdekében szükséges, ezeken a pontokon kis hidakkal láttatnak el. Ezek megfelelő szélesség, lépcsőkkel ellátottak legyenek, úgy, hogy kézi támfal alkalmazása által a közlekedés biztonságos legyen. Az összes transzmissziós elemek (mint korlátok, láncok, acélszalagok és keresztiszíjjak,) ha 10 méternél nagyobb sebességgel forognak másodpercenként és az összes szíjjak, ha 18 cm.-nél szélesebbek a munkahelyek felett és a munkasztalok felett acélhálókkal látandók el. Ugyanez a rendelkezés az alantabb elhelyezett elemekre is, hogy törés vagy a szíjj elszakadása, lecsuszása esetén ez ellen a munkás védve legyen. Azok a transzmissziós elemek, amelyek a különböző munkahelyekben vannak elhelyezve, amelyeket azonban ugyanezen motorikus erő hajt, úgy szerkesztendő és úgy helyezendő el, hogy külön le szerelhetők legyenek. A mechanikai berendezésnek, különösen, ha a motor külön van elhelyezve, olyannak kell lennie, hogy a gép működésének megkezdése és a működés megszakítása jelezhető legyen. Elektromos motornál a munkahely úgy

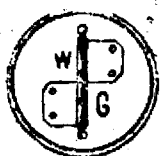
osztandó be, hogy a munkás ne álljon a működés megkezdésekor, illetve indításnál a szíjj előtt.

A kézi erővel való indítás 10 lóerős gőz vagy ipari motoroknál tilos. A belső égésű motoroknál, amelyek komprimálással indítanak, gondoskodni kell a kellő ventilációról, hogy a robbanás veszélye a gép indításánál kizárassék. A manométer piros vonalozással látandó el, hogy a kompressziós nyomást mutassa. A kipuffogó ilyen gépeknél legalább 3 méter magasságban vezetendő a kül-

ÖVE A JÖVŐ.

- Pityu, te megint verekedtél?
- Igen, apuka, muszáj volt megpofozni a Lacit.
- Miért volt muszáj?
- Mert kikickedt velem.
- És hogy kezdett ki?
- Visszarugott.

Grundmann
Grundmann
Grundmann
Grundmann

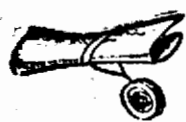
Tegyen próbarendelést!
Kapható minden vaskereskedésben!

zárat és kilincset nem kell össze-
reszelni

összeillesztve hozza a vasalást for-
galomba

gyárt mindenféle ajtó- és ablak-
vasalást

bevászárának szerelésénél, ha
Grundmann-kilincset vesz hozzá,
egy órai munkaidőt takarít meg

Nem adhatók ki építőmesteri gazolványok a cernauti ipar- iskola végbizonyítványa alapján

Leállították Targumuresen két emeletes ház építését, mert a terveket aláíró fedező mester nem Timisoarán, hanem csak Cernautiban vizsgázott.

A targumuresi városi tanács 27.542/934. számú átiratában utasította a helybeli rendőrséget, hogy az „Agrofera” vállalat és egy Francu Ioan nevű polgár most épülő emeletes házaik építési munkálatait azonnal szüntessék be. A szigorú intézkedésnek az az indoka, hogy a felelős szakértő gyanánt bejelentett Matheu Gheorghe radnotfái lakosól a szászrégeni szolgabírói hivatal képesítési hiány folytán való illetéktenség címén visszavonta a kiadott építőmesteri engedélyt. Matheu Gheorghe tehát a jövőben mint felelős szakértő nem szerepelhet, az építés pedig csak akkor folytatható, ha a két emeletes ház építetői megfelelő képesítéssel és iparengedéllyel bíró új szakértőt fognak bejelenteni.

Matheu Gheorghenak a reghinul-sasesci szolgabíróság a cernauti állami ipariskola bizonyítványa alapján tévedésből adott ki építőmesteri iparengedélyt. Radnotfája községben ennek ellenére kényelmesen megélhetett volna. Senki- nek sem jutott volna ugyanis ott az eszébe, hogy

az ujdonsült építőmester szakmai képzettségét firtassa. Matheu azonban nem érte be a vidékkel. Felcsapott tervelíró védőmesternek. Csábitotta a munka nélküli pénzszerezés kecsegtető ígérete, amely Targumuresen végül a kenyérébe került.

Viciu Ioan iparügyi vezérfelügyelő állapította meg, hogy a cernovici ipariskolának, amelynek végbizonyítványát Matheu felmutatta, benne van ugyan a címében az „architect” kifejezés, de csak „pentru lucrările publice”. Ez az iskola a budapesti ipariskolával egyenrangú ugyan, de építőmestert nem vizsgáztathat. Építőmesteri címet csak a timisoarai vizsgáló bizottság adhat és csakis ennek a bizonyítványa alapján szerezhető építőmesteri iparengedély.

Viciu vezérfelügyelő állásfoglalását a helyi hatóságok tartoznak respektálni, így a cernauti ipariskolai végzettség fenti minősítése általános érvényű.

Olszár Lajos.

Culori preservative

CONTRA
RUGIENI

HELLONIUM

product de calitate pt.
fond şi de acoperit
in toate nuanţele

Cereţi

oierite speciale! **HEL-LA** Laborator
Chimic Arad
Strada Eminescu 27.

FELHABORITO BIZALMATLANSAG.

Kohn csupa százalékkal fizet a bankban. A pénztáros minden egyes pénzdarábot lelkiismeretesen megpenget.

— Hallatlan, micsoda bizalmatlanság, direkt méregbe hozza az embert, — jegyzi meg Kohn.

— De kérem, — feleli a pénztáros, — lehet köztük hamis is.

Kohn most már dühösen mondja:

— Eppen azért.

JULIU LINK

Dentist—Fogász

diplome medailie

Timisoara, I. Sft. Gheorghe No. 6.
(v. Arany Szarvas-épület)

SKÓT-VICC.

— Mennyibe kerül maguknál egy kétdecis tveg? — kérdezi a skót a drogériában.

— Uresen tíz penny, — feleli a segéd, de ha teszünk bele valamit, nem számítunk érte semmit.

— Rendben van, tegyen bele egy dugót.

★

ERTHETETLEN.

— Azt még megértem, hogy akinek nincs semmi üzlete, az megél valahogy, de hogy él meg az, akinek van valami üzlete?

Rózsa Testvérek

kőipari vállalat.

Siremlékek mélyen leszállított
árakban.

Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 35. szám.

Vas- és fémöntés

Műlakatosság

Gépműhely!

Ladislau **ASSAEL** László

ARAD

Gyártom a mezőgazda-
ság összes gépeit ooo

Calea Radnei 35. sz.

Malomberendezések sa-
ját modelleim szerint. oo

Néhai való jó Barabás Péter hajdani asztalos legény vándorló könyve az Úrnak 1841-ik esztendejéből

Hogyan tette meg tízéves vándorutját Székelyországból Bécsen, Itálián és Svájcra át Barabás Péter asztaloslegény, a nagynevű Barabás Béla dr. édesatyja? — Aranjujezi szép napok jártak a hajdankori mesterlegényekre: fiatalok voltak, hátukon a legényláda, talpuk alatt a világ. — Serényen folyt télen a munka valamelyik békés műhelyben, de tavasszal felcsendült a vándorló mesterlegények dala a kanyargó országutakon.

„Betsületben eltöltött legényideje után nemes albisi Barabás Péter uram remekelt és asztalos-mesterré avattatott”

Irtá: REINHART GYULA

Nagyértékű, erekljeszámba menő könyv birtokába jutott az aradi Iparos Otthon könyvtára. Barabás Julia urnő atyja, néhai Barabás Péter aradi asztalosmester vándorló könyvét bízta ránk örök időkre való megőrzés végett.

Ki volt ez az albisi Barabás Péter? En már csak öregkorában ismertem. Magas termetű férfi, ősz körszakállal, magyar viseletben, csizmába bújtatott snitnadrágban, zsinóros kabátban. Mint az 1848-as honvédegyet elnöke, barna honvéd ruhát, csákót és kardot viselt. Mint a polgári tüzoltókar főparancsnoka szintén egyenruhában vonult ki fényes tüzoltósakkal. Mesterségére asztalos volt, de 1862-ben, 41 éves korában felhagyott a mesterséggel. Kibérelte a várostól a Nagy Kaszálót. A földbárlet nem vált be. Kis pénzéből és házának bérjévédelmétől élt ezután élete végéig.

Aradra 1851-ben költözött és mint asztalosmester ekkor remekelt. Első műhelye a Szabadság-téri vaskapu épületben volt, majd saját házába, a Reggeli uccába, (később Perényi ucca, ma str. Greceanu,) költözött át. 1855-ben megnősült, Barkó Sándor szürszabó Julia leányát vette el. Ebből a házasságból 1855 december 12-én született a bak csillag jegyében Barabás Béla dr., az aradi Magyar Párt nagynevű elnöke, akit a nyár folyamán kísértünk utolsó útjára. Barabás Béla dr. a pátriárka kor határán, 79 éves korában halt meg, míg atyja 70-ik évének betöltése után, 1891-ben.

MIT ILLIK MEG TUDNI NÉHAI VALÓ JÓ BARABÁS PÉTER CÉHMESTER UR ÉLETÉBŐL?

Albisi Barabás Péter, mint asztalosmester jó nevet vivott ki magának. A céhmesteri tisztséget is viselte. Főleg butorkészítéssel foglalkozott. Több legény és inas volt műhelyében, még raktárt is tartott fent a Megyeház-ucca telkén épült sátorban. Akkoriban Albrecht Ferdinand, (Kneffel Lajos nagyapja) Zebedi József és Balkó Miklós voltak a versenytársai. Utóbbi 1862-ben adta át üzemét Reinhart Fülöpnek, aki akkor tért haza Wienből, több évi vándorlás után, éppen abban az évben, mikor Barabás Péter felhagyott a mesterséggel.

Mint polgár is jó nevet vivott ki magának Barabás Péter. Tagja volt a város tanácsának, egyesületekben is vezérszerepet vitt, amit a Honvéd Együletben viselt tisztsége és a tüzoltó főparancsnokság is igazolnak.

Életének második negyven éve itt telt el köztünk, Arad városában. Jó polgára volt Aradnak, a függetlenségi eszme rendíthetetlen bajnoka és hű megőrzője utolsó lehelletéig.

Most, vándorló könyve alapján, életének azt a szakát akarjuk ismertetni, amely Marosvásárhelyen történt felszabadulása és Aradon való megtelepedése között telt el és amely az akkori iparos legények rendes életfolyamata volt. Országokat jártak be az akkori mesterlegények és mint szorgalmas méhek gyűjtötték a szakmai gyakorlati tudást, hogy mint remekelt mesterek éljék le a nekik, Isten által kiszabott időt.

MILYEN VOLT A VÁNDORLÓ KÖNYV?

Barabás Péter vándorkönyve oktáv formájú és 72 számozott oldala van. Kemény kötésű, fekete-sárga zsinórral összefűzött és piros pecsét díszlik az utolsó lapján.

A vándorló könyv a 3433.-as számot viseli

Szigoru Rendszabályok, amelyek minden Vándorló Legényre elíratnak

Minden hazai és külföldi Jurisdictionok megkérlettnek, ennek előmutatóját ide's tova akadály nélkül vándorolni megengedni; és hogy néki illendő segedelemmel legyenek.

Extractussa

Az 1829-dik Esztendőben, Martiusnak 29-dik napján 1238. Udvari szám alatt költ Udvari Decretumnak, és az Alsó-Ausztriai Igazgatás 1828-dik Esztendő December 3-dik napjáról a'mellett közöltetett kerüli Rendelesének.

1/ A Vándor könyvek elkészítéséért, és megpecsételéséért, a Vándorló Legény, minthogy a könyv ára a'Legényi Társaság Ládájából van megadva, fizetni leg kisebbbet is nem köteleztetik.

2/ Ezen vándorkönyvet a'dologadónak mingyárt, miheylt a'Vándorló legény Mesteréhez belépik, által kell adni, melyel is mikor a'Legény el akarna menni, mind a' dolgot adó mind pedig a'Legény, az helybéli Jurisdictionhoz menvén, a' dolgot adó a' Legénynek nálla töltött mulatásának idejét, és magaviseletét tartozik ottan feladni, és a'Legény ügyességéről, szorgalmatosságáról és hívségéről, ottan bizonyosságot tenni.

A'mely alkalmatossággal a'Jurisdictionnak kötelessége leszen ezen két pontot a Vándorkönyvbe beírni.

Ha a'Vándorlónak ezen tulajdonságaira néve a'feladás nem lenne kedvező; ekkor csak a munkában töltött időt vagy a'feljegyzett tulajdonságaiból csak azt kell beírni, a'Vándorkönyvbe, a mi a'legénynek hasznos.

A'mely Bizonyosságtételt is a' munkát adó Mester, neve aláírásával kiszolgáltatni, és a'Jurisdictionnak is ezt hivatalosan megerősíteni tartoznak.

3/ Ha a'Legény a'Hazában, vagy külföldre kíváncznék vándorolni, akkor mindazokra kell ügyelni, a'melyek emez vagy amaz Provinciába (Tartományba) vagy is más Országba való Vándor Passusok kikészítésére néve parancsoltattak.

Barabás Péter asztaloslegény tízéves vándorutja Erdélyországból Rómaig és vissza

A tizedik oldalon van az első érdemleges bejegyzés 1841 február 2-án. Ebben a bejegyzésben a marosvásárhelyi asztalos ósh főmestere igazolja Barabás Péter felszabadulását ilyen módon:

Asztalos Legény Barabás Péter itt egyik Céhbeli társunknál tanulva a mesterséget, a Constitutionnak tartalma szerint az inasidőjét be-

és az 1827-ik évi 24-ik számú udvari patens alapján állították ki, Marosvásárhelyi nyomdában nyomták.

— Második oldalán a vándorló személyi adatai vannak felsorolva. Neve: Barabás Péter; születési helye: Békás Bodon; kora: 20 éves; lakóhelye: Marosvásárhely; mestersége: asztalos; családi állapota: nőlen. Nemes; vallása: római katolikus; termete: magas; orcája: hosszukás; haja: gesztenyeszínű; szeme: fekete; orra: hosszukás; szája: közepeszerű; különös jegyei: semmi. Kézi aláírása következik ezután, majd a következő szöveg:

„Minden hazai és külföldi Jurisdictionok, ennek előmutatóját ide's tova akadály nélkül vándorolni megengedni; és hogy néki illendő segedelemmel legyenek”.

A harmadik oldalon német nyelven van ismételve a személyleírás, amelyet Wienben, 1846. október 22-én az erdélyi udvari kancellária irt be, mikor Barabás Péter a vándorkönyvet két évre külföldre érvényesítette. Schuster igazgató irta alá az érvényesítést, reáhelyezvén az udvari kancellária kétféle sasos pecsétjét.

A négytől kilencig terjedő oldalakon a vándorló könyv használatára vonatkozó utasítás extraktusa van magyar és német nyelven közölve. Ezt alább szövezerint adjuk, hogy tájékoztatónak szolgáljon az akkori idők felfogásának. Pótolta ez akkoriban az utlevelet is, amellyel minden városban beérkezésnél és elutazásnál a hatóságnál jelentkezni kellett a vándorkönyv tulajdonosának.

Azon Jurisdictionok, melyeknek efféle Passusokat kiadni, vagy vidimázni, emez vagy amaz tekintetből szabad volt, jövedőre is ebbéli hatimokat megtartván, ilyen Vándor-könyveknek kiadattatását megengedhetik, vagy a Viditet a Vándor-könyvbe a beírhatták.

4/ Valamint a'Legény és dolgos tartozik az ő Vándorkönyvét a Passus helyett az uttyába eső Jurisdictionok előtt előmutatni; ugy a Jurisdictionok is tartoznak arra vigyázni, hogy a'Vándorlók a magok eleibe irt utat kövessék, és arról elne távozzanak, s ennél fogva a Passusokra néve fenn álló Rendeleseket teljesíteni.

5/ Ha a Vándorkönyvbe a feljegyzésekre nem volna több hely, akkor a Vándorlónak a nálla lévő egyik Vándorkönyvén kívül még egy más Vándorkönyvet kell adni; mindazonáltal oly e' másikkban feltéjendő meg jegyzéssel, hogy ezen második Vándor-könyv az elsőnek folytatása legyen.

6/ Ha a Vándorkönyv elvesz, tartozik a Vándorló azt az azon Jurisdictionnak, a hól ezen Vándorkönyv elveszett, feljelenteni, és ez tartozik annak végére járni, mennyiben legyen a Vándorló Legénynek ezen feladása igaz, mely végre nevezetesen azon Jurisdictiontól, melynek kebelében a Legény közelebbről dolgozott, meg kell tudni, és tudakozni, vallyon a Legénynek volt-e Vándor-könyve? és ha igazán volt, azon Vándor Legénynek, a ki arról, hogy a Vándorkönyvét elvesztette, jelentést tett, egy hivatalos Testimoniumot kell adni, melynek erején azon Jurisdiction, mely az első és elveszett Vándorkönyvet készítette, tartozik néki egy Duplicatumot adni, azzal a megjegyzéssel, mindazonáltal: hogy ezen kiszolgáltatandó új Vándor-könyv az elveszettnek csak Duplicátuma.

7/ A Vándorkönyvnek ne talán merészelendő meghamisításáért, az aztat cselekvő, a' Nemes Haza fenn álló büntető Törvényei által kiszabott büntetéssel fog megbüntetettetni.

Pecsét.

Algya János, Céhmaster.

N-12. Latta-N. Enyed. utjára
M. Váshelyt 1841. febr. 3-án

Lázár János, Polt. Director

Ezután sorban, annak rendje és módja szerint következnek a többi bejegyzések:

"Hogy Barabás Péter asztalos legény a mi czéhbeli társunknál egy esztendő és 4 hetet szorgalmasan dolgozott, ezennel bizonyítom, Kolozsvárott mártus 8. 1842.

Lintzy István, Fő Czéh-Mester

Ezen becsületes legény a mi Mester Társunknál hogy hat hetekig dolgozott, arról bizonyítok N. Enyeden, Április 20-án 1842.

Kis György, Fő Czéh-Mester.

Inhaber dieses Wanderbuches ist all hier bei H. Mitmeister sich durch 13 Wochen treu und aufrichtig betragen hatt, wird hier mit bestätigt. Carlsburg, am 28-ten July 842.

Georg Stummer, Obervorsteher.

Tizenhárom heti gyulafehérvári időzés után Barabás Péter Szászvárost kereste fel, ahol egy évig és hat hétig dolgozott. A pecséten pisztoly, kalapács és gyula bizonyítja, hogy itt vegyes czéh működött.

A SZÁSZOK FÖLDJÉN MEGTANULT JÓL NÉMETUL...

A bejegyzés németül a következőképen szól: Inhaber dieses Wanderbuches hatt bei Mitmeister ein Jahr und 6 Wochen zur Zufriedenheit in Arbeit gestanden

Wird hier mit bestätigt.

Szászváros am 4-ten Sept. 1843

Georg Streitz Obervorsteher.

Szászvárosról Barabás Péter haza ment Marosvásárhelyre, amit a következő bejegyzés bizonyít:

Ezen könyvnek tulajdonosa dolgozott minálunk czéhbeli társunknál hét hónapig és az idő alatt magát betűletesen viselte, arról bizonyítok Marosvásárhely, 1844. Ápril 22.

Algya János Fő Czéh-Mester.

Egy újabb német bejegyzés szerint Segesváron vállalt munkát:

Inhaber dieses Wanderbuches hatt bei uns all hier 12 Wochen Flichtmässig gearbeitet und sich gut betragen.

Schäsburg den 1 August 1844.

Gottfried Schneider, Zunftmeister.

Segesvárról Nagyváradra vette útját, ahol Mátyás Márton első czéh-mester igazolja:

Hogy ezen könyv tulajdonosa itt mestertársunknál egy hónapot és 18 napot dolgozott, hogy én ezennel bizonyítom.

Nagyváradon 1844. 19 September.

Mátyás Márton, Fő Czéh-Mester.

Nagyváradról Gyulára vándorolt. Ott telet ki 1845. április 1-ig:

Ezen könyv tulajdonosa a mi Mester Társunknál a 23-ik September 1844-ik Év az mai napig szorgalmasan és hiven dolgozott, bizonyítom.

Gyulán, 1. Április 1845.

Bandhauer Mihály, Fő Czéh-Mester

Gyuláról Szegedre vette útját, ahol hat hétig dolgozott Varga Vendel Fő Czéh-Mester igazolása szerint. A Fő Czéh-Mester apja volt Varga Endre későbbi aradi asztalos mesternek.

A vándorkönyv huszadik oldalán olvassuk: Ezen könyv tulajdonosa itt a mi mestertársunknál folyó Év Április hó 20-ától az alólirt ideig dolgozott, bizonyítom.

Junius 2-án 1845-ben.

Szabad K. Szeged Városán

Varga Vendel, Fő Czéh-Mester

Egy héti út után Pesten dolgozott 1846 augusztus 18-ig, amiről a német nyelvű bejegyzés így hangzik:

Vorzeiger dieses Wanderbuches arbeitete alhier von 9-ten Juni 1845 bis den 18-ten August 1846 zur Zufriedenheit

Pesth am 26 August 846

Martin Rosznagel, Obervorsteher.

PESTH UTÁN BETS A VANDORLÁS CELJA...

Ugyanakkor jelentkezett a hatóságoknál (a helyezett) „A Kir. Pesth város másodkapitányi

hivatala.”). Wienbe való elutazás miatt.

Wienben az erdélyi udvari kancelláriánál érvényesített vándorkönyvét a német szövetségi államokba, Schweitzba, és Franciaországba való utazásra, két évi időtartamra. Wienben augusztus 10-ig, október 6-ig. Günther Carl-nál, azután október 22-ig Kutschera József jogosított mesternél állott munkában.

A külföldi uthoz a Wienben székelő követségek látmozására volt szükség. A szász, a bajor és porosz királyi követségek a svájci követségség, Franciaország és a Pápai Állam követei adták meg az engedélyt.

IGY ÉLNI JÓ, IGY ÉLNI SZÉP: TÉLEN ITALIÁBAN, NYARON SVAJOBAN...

Utja Ausztrián keresztül délre vezetett. 1846. október 30-án Gratz, november 25-én Triest, 1847. január 20-án Gorizia (Görz), január 6-án Udine, 11-én Venézia, 17-én Padova, 23-án Modena, 26-án Bologna, 28-án Firenze, február 3-án Róma állomásokon van a vándorkönyv látmozva, tehát három és fél hónap alatt jutott el gyalogszerrel Wienből Rómába.

Tekintetes titkos udvari kancellária! Barabás Péter asztalos legény vándorkönyve meghamisított...

A vándorló könyv 53-ik lapján a következő nyomtatott figyelmeztetést ragasztották be, midőn Svájból ismét osztrák földre lépett, természetesen német nyelven:

Figyelmeztetés.

A vándorló könyv, vagy utlevél bármilyen hamisítása, bármelyik helyen és bármilyen okból történik, a büntető törvénykönyv I. rész 178. és 181. szakaszai szerint, mint család büntette büntetettetik.

Ezt azért írta om ide, mert a következő, 59-ik lapon történt bejegyzés — hamis.

A bejegyzés alatt a gyulai asztalos czéh piros pecsétje szerepel. Ez a pecsét teljesen sértetlen, a felírás jól olvasható s benne van a körző és a gyula, mint az asztalos czéh szimbólumai. Klement József főczéh-mester aláírása is valódi, de annak tartalma nem fedti a valóságot, mert az, hogy

„Ezen könyv tulajdonosa 1848 augusztus óta mestertársunknál dolgozott, magát ilendően viselte, ezennel bizonyítjuk. Gyulán, 9-ik október 849. Fő Czéh-Mester Klement József,”

hogy úgy mondjam, fizikai lehetetlenség. Az ugyanis, hogy valaki útköztekben vegyen részt az ország különböző részein és ugyanakkor Gyulán mint asztalos segéd munkában legyen, azon fizikai elvnel fogva, hogy egy és ugyanazon személy egy időben különböző helyen lehessen, ki van zárva. Ez a bejegyzés azért történt, nehogy üldöztetésnek és az osztrák armádiába való besorozásnak legyen kitéve és esetleg súlyos börtönbüntetésből meneküljön meg.

1850. július 4-én a Nagyvárad rendőri hivatalban Marosvásárhelyre való utazásra jelentkezett. Az elbocsátási bizonyítvány alapján az engedélyt meg is kapta. Marosvásárhelyen az asztalos czéh jegyezte az igazolást, hogy 1849. október 9-től 1850. július 6-ig ott dolgozott. Ezt a bejegyzést Erdélyi József főczéh-mester írta be.

Ezzel az 1841 február 30-án megkezdett vándorút véget ért és — mint a bevezetésben elmondottuk — Aradon remekelt s mint asztalosmester itt telepedett le.

Ime, a szerény, kis könyvecske, amelyben hivatalos személyek száraz bejegyzései vannak és mégis egy egész régmúlt világot tár fel előttünk. Egy asztalos legény pályafutása, tíz éves vándorlása országokon keresztül, kezében a bottal, hátán a legényládával, hiven és becsületesen megdolgozva a kiérdemelt bért.

BARABÁS JULIA ÖREGBETUS BEJEGYZÉSEI AZ ELHUNYT EDES-APA, NÉHAI BARABÁS PETER VANDORKÖNYVE

A könyv 62—72 lapjain leánya, Barabás Julia, a következőket írta:

Istenben boldogult Edes jó apám vándorló könyve; kinek kezébe jut e könyv, őrizze erekléképpen. Meghalt 1891. Április 8-án, élt 70 évet.

Az örök városból visszafordult és Firenzén, Modénán, és Pármán keresztül február 18-án Milanóba érkezett, ahol Pietro Barabás, mint az igazolás kitünteteti, Giorgio Alegro nevű mesternél dolgozott. Május 8-án jelentkezett Lugánóban, a svájci városokban. Lugánóban öt napig időzött. Innen Zürichbe utazott, majd Luzernbe és Sanct Gallenbe, ahol május 27-től június 15-ig állott munkában. Innen Altstättenbe jutott, ahol két hónapig dolgozott. Augusztus 17-én Battenbergen van, majd Salzburgon és Linzen keresztül augusztus 25-én visszaérkezett Bécsbe tíz hónapi vándorlás után. A telet az enyhe olasz földön, a legszebb nyári hónapokat Svájcban és Ausztriában töltötte.

Wienben ismét munkába állott; 1847 augusztus 25-től 1848 április 12-ig Eimer János asztalos mesternél dolgozott, annak teljes megelégedésére.

1848. április 12-én a wieni és pesti márciusi napok után a titkos udvari és állami kancelláriánál jelentkezett. Törökországba kért három évi időre beutazási engedélyt, amit a legmagasabb Ottomán porta wieni követsége engedélyezett is.

Nyugodjék csendesen az Urban.

Ezt kéri egyetlen leánya, Julia, Arad, 891 Decz. 12-én.

Id. Barabás Péter; szül. 1821 Aug. 8-én, Békás Bodonba, Marosvásárhely mellett. 1851-ben Aradra jött. Itt remekelt; a vaskapu épületben volt a műhely. Legényekkel, inasokkal dolgoztatott. Egy öreg gazdaasszonyt tartott. Széchenyi utcában lakott, a volt Rochel házban, most Heinrich ház. Ott született Béla 1855. Decz. 12-én. Edes apám 855 február 15-én esküdött örök hűséget Barkó Juliannának. Apám 36 éves volt. Anyánk 26 éves volt. Boldog életet éltek együtt 21 évig, ekkor meghalt edes Anyánk, 1876. Aug. 11-én, 41 éves volt.

Volt hét gyermekük. Rövid idő alatt meghalt három, 4-et felneveltek. Béla Lajos szül. 1855. dec. 12-én déli 12 óra szerda (bak), Róza 1857. Aug. 6-ik csüt. este 1/2 10-kor (szűz), Juliana: Ilona szül. 1860. Feb. 17-én reggeli 2 órakor (Halak), Ifj. albisi Barabás Péter Árpád fia született 1861 Martz. 9-én éjjel 11 és 1/2 12 óra között.

Barabás Béla dr. megnősült 1882 Nov. 26-án Nemes Militscsen. Elvette Vidákovits Irént, szül. 1861 Martz 17-én. Lajos fiuk 1882 Szept 5-én reggel 4 óra. Meghalt 1892 Feb 21-én difteritisben. Róza nőv. meghalt 1872 szept. 12-én. Edes Anyám meghalt 876 aug. 11-én déli 11-kor, 17-évig beteg volt. Edes apám meghalt 1891 április 8-án déli 1 órakor. Hirtelen halál, ágyék szakadás.

1858-ban vette edes Apánk a volt Reggeli, most Perényi utca 4. számú házat. Itt születtem én és Péter. 4.000 forintért vette Tapolcsányi Paptól. A lakásokat Edes Apánk építette apródonként, ahogy lehetett, ma is úgy áll mint akkor (1901).

Edes Apánk másodszor nősült 1881 Feb. 16-án Steisz Aloiziat vette nőül, bold. Ritt Pepi feleségét. A házasság nem volt szerencsés. Nagyon rossz természetű asszony volt, én is utba voltam neki. Együtt éltek másfél évig, ekkor az asszony elköltözött s folyton engem szidott. Tul élte edes jó Apámat jóval. Ismét együtt maradtunk. Én nem mentem férjhez s így nyugodtan és szeretettel ápoltam az utolsó lehelletéig.

A mesterségét 1862-ig folytatta. 1861—62 és 63-ba földet bérelt a várostól, a szűk esztendő beálltak s ő bizony nagyon sokat vesztett. Ez időtől élt, ahogy lehetett, házből 1891-ig s ekkor meghalt. Nyugodjon csendesen.

Barabás Julia, leánya.

1909. Arad, Január 9-én d. u. péntek.

Ezeket a bejegyzéseket találtuk albisi Barabás Péter egykori asztalos legény vándorló könyvében. Ami nincs benne az elszárgult könyvecskeben, minden magyar ember előtt ismeretes. Hogy a hajdani asztalos legénynek fiát, Barabás Bélát, az osztrák-magyar delegáció elnöki székhéig emelte atyai öröksége: a ragyogó szónoki tehetség, törhetetlen akaraterő és a fajtája iránti oltathatlan szeretet...

Békét kell teremtenünk az építőipar egyes kategóriái között.

Milyen jogaik vannak és a jövőben milyen jogaik legyenek a hazai építőipar egyes kategóriáinak

Kritikai megjegyzések az aradvárosi Interimár bizottság építési szabályrendeletéhez és azokhoz az ellentétekhez, amelyek a hazai építőipar különböző kategóriái között áldatlan háborúságot eredményeztek.

Egymásért dolgozzunk és ne egymás ellen

Irta: TATORJÁN ISTVÁN

okleveles építész, satumarei ipartestületi elnök.

Az illusztráció cikkirónk által felvetett problémának nagy horderejére való tekintettel lapunk hasábjait továbbra is készségesen bocsátjuk a kérdéshez hozzászóló érdeklő szakemberek rendelkezésére. Mindössze azt kívánjuk a nyilvános vitában résztvevőktől, hogy hozzászólásaikban mellőzzenek minden személyeskedést, mint azt alábbi cikkben a vita megindítója is teszi.

Nem lehet sérelmes a kőműves kiaparusra, ha a kőművesmesteri munkakörrel lezárítja a hatóság és nem sajátíthatja ki a kőművesmester az építőmesteri ipari hatáskörét, mert ez kétségtelenül ipari kihágásnak minősíthető, amint azt a 22559-904. sz. K. M. rendelet is világosan megmondja.

Az építőiparban a különböző kategóriáknak megfelelően egymástól lényegesen eltérő iparjogok adtak a képzés és beigazolt törvényeszeri gyakorlati idő igazolása szerint.

A kiadott iparjog a képzett egyén személyéhez kötött jog.

mit másra átruházni nem lehet és nem szabad, miért is

az építőiparban megengedhetetlen, hogy bárki is képzés hiánya esetén más képzett egyén iparjogával üzhessen ipart.

A képzés hiányát tehát más egyén képzésével pótolni, más szóval fedező mester közreműködésével folytatni jogosulatlanul építőipari tevékenységet, törvényesen üldözendő. A fedezőmester, legyen bár jogosított építőmester, nem fedezheti nevével egy fel nem jogosított egyén iparizását, mert ez esetben

a fedezőmester a hatóságot félrevezeti s mint ilyen ipari kihágásban vétkezik minősítendő, éppen úgy, mint az az iparos, aki a fedezőmester szolgáltatalt igénybe vette.

Lásd K. M. 900022-910. sz. e. h.

Kőművesmesterek tehát nem vállalhatnak és nem építhetnek saját felelősségükre emeletes vagy más építőmesteri jogkörbe eső épületeket fedezőmesterek, tervelőrök közreműködése mellett sem, mert

az kettős ipari kihágásnak minősítették, a mit az illetékes iparhatóságoknak kell üldözni és büntetni.

Sajnos az egyes iparhatóságok nem sokat törődnek a dologgal s feljelentések esetén sem járnak úgy el, mint azt tenniük kellene. Legutóbb Satu-Mare időközi bizottsága egyenesen védelmébe vett egy fedezőmestert és az ipari kihágásban talált kőművesmestert, mert a főmérnök vélemény alapján az okleveles mérnök-fedezőmesternek, mint építőmesternek tervelőirását elfogadta, bár

az illető okl. mérnöknek ez idő szerint építőmesteri iparendelnye nincs is.

Satumare tehát Eldorádója a mindig ugyanazon fedezőmester védnöksége alatt dolgozó kőművesmestereknek és így

az építőmesterek évek óta elemelek a jogkörukbe eső komoly építkezésektől s a belső övezetben sem vállalhatnak jogkörükbe eső munkát,

bár az új építési szabályrendelet szerint itt csak építőmestereknek és építésmérnököknek engedtetik meg az építőipari tevékenykedés.

Amikor tehát a kőművesmesterek tiltakozásának az a célja, hogy a kőművesmesterek építőmesteri jogokat gyakorolhassanak, tehát emeletes házakat építhessenek, a tiltakozásnak nem lehet semmiféle jogi alapja.

Soha nem birtokolt jogokat követelnek vissza és nem tudják tárgyilagosan magyarázni az ipartörvényt és az értelmező miniszteri rendeleteket.

Szorítsák le a kőműves kiaparusokat a kőművesmesteri jogkör területéről. Hagyják meg az építőmestereknek azt a működési területet, amit a törvény azoknak biztosítani szándékozott, mert

ebben az esetben megszüntük az ellentét, a harc a kategóriák között s kölcsönös megértés fogja felváltani a torzalkodást.

Ameddig azonban mindkét kisebb képzésű és ipari jogosultságú kategória elharácsol ipari kihágás árán is minden munkaalkalmat az építőmesterek elől, addig nem lehet béke, mert

a magasabb képzettségűek is joggal követelhetik maguk számára a kegyeret s a törvények alapjára helyezkedve úgy az építőipar kisebb képzettségű kategóriáitól, mint a hatóságoktól, követelhetik jogaik respektálását.

Az aradi kőművesmesterek, de általában

az ország kőművesmesterei csak akkor beszélhetnek jogosan sérelemről, ha a törvényszabta működési területől lezárítottatnának; ha egyszerűbb földszintes házak építésétől eltiltanák őket,

bár az ipartörvény 3. §-a szerint a hatóságok még ettől is eltilthatják ezt a kategóriát, ha a városfejlesztési szempontok parancsoltan így kívánják. Bizonyára ezen indokból alkotta így szabályrendeletét a belső övezetekre az új építési szabályrendeletben Arad és ugyanígy Satumare. Az egyszerűbb szerkezetű épületet egyébként szabatosan határozta meg a 45424-902. sz. K. M. rendelet.

Ha magasabb szempontokból értelmezzük a városok rendezését, építését, nem szabad Arad város belvárosi részére hozott új szabályzatát elfogultsággal törvénytírónak, vagy jogfosztónak minősíteni, mert

minden városi tanácsnak joga van ahhoz, hogy maga határozza meg úgy műszaki, mint művészi szempontokból városának mikénti felépítési módját.

A szépérzékét szerencsésen szolgálóan csak úgy építhetünk fel városokat, ha azokat, akik a megteremtésben, az alkotásban s a művészi irányításban részt venni hivatottak, a megfelelően képzett tudományos és művészi felkészültségű egyének sorából választjuk ki, mert egyedül ezek lehetnek alkalmasak az irányításra!

Németországban, mint Császár Lajosnak Az Iparosban közölt cikkéből tudjuk, az Építészek Bundját bekényszerítették a Képzőművészek Birodalmi Kamarájába s a jövőben a birodalom területén csak ennek elismert tagjai tervezhetnek és vezethetnek le építkezéseket. Az építészet gyakorlati, szellemi és erkölcsi felkészültségével és

Hajmosó és hajszárító

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengli-ház.

Aradváros, hogy véget vessen az áldatlan helyzetnek, amit az építésszakmára megalkotásáról szóló törvény és annak végrehajtási utasítás az egyes építő kategóriák és az építésszakmában felvett építésszakmák között teremtet, az előbb említett törvény végrehajtási utasítására való hivatkozással és a ma is fennálló ipartörvény, valamint a ma is érvényes magyar és román kereskedelmi miniszteri rendeletek figyelembe vételével végérvényesen szabályozni óhajtott a különböző építőipari kategóriák: kőműves kiaparusok, kőműves és építőmesterek ipari hatáskörét s az egyes kategóriákat szorosan arra a működési körre akarja szorítani, amit az 1884-es ipartörvény és a miniszteri rendeletek az egymástól különböző építési kategóriák számára, a képzés mérlegelése mellett, gondosan és szabatosan megjelöltek. Az új szabályrendelet erőlyes kézzel még tovább megy s a város belső övezeteiben a kőművesmestereknek egyszer és mindenkorra meg akar tiltani minden építőipari tevékenykedést, mint sejtünk, magasabb városrendezési szempontoktól indítatva.

Részletesebben nem ismerem a kérdéses új szabályrendeletet, mint azt „Az Iparos” szaklap ismertette. Magam kezdettől azon a nézetem voltam és vagyok, hogy

szerzett jogokat elkönfiskálni jogállamban nem lehet, amint ezt nemrég a román kultuszminiszter is megnyugtatóan kijelentette

és mégsem tudom Arad város új szabályrendeletét egészen helyteleníteni, avagy azt jogfosztónak deklarálni, még ha bizonyos szempontból erős kritika alá veszem is. Kétségtelen, hogy itt-ott tévedett Arad város időközi bizottsága hozzáértés hiányában a kőművesmesterek ipari hatáskörét illetőleg. Különösen az épületek magasságának önkénye, s a miniszteri rendeltől eltérő megállapításával, valamint a világosan meg nem határozott 300.000 lejes vállalati, illetve kivitelezési összértékhatar beállításával járt el helytelenül. Nem szegtek meg azonban a szabályrendelet megalkotásával a ma fennálló törvényeket és miniszteri rendeleteket, csupán érvényt akarnak azoknak szerezni, amint az a hatóságoknak kötelességük is.

Ha pedig a hatóságok érvényben lévő törvények és rendeletek tiltsálatban tartására kényszerítik az engedelmeskedni nem akarókat, ez nem jogfosztás, nem törvénytelenység és nem sérelem.

megbízhatóságával felelős minden alkotásért; felelős, hogy amit alkot, méltó legyen a német birodalom tekintélyéhez és nagyságához. Ha ezeket a szempontokat mérlegeljük,

ne érzékenykedjenek a kisebb képeztettek, mert ha az elsősorban hivatottak vezetése alatt fognak építeni, akkor megtanulnak finom ízléssel dolgozni a szép megalkotásában a tervezőnek testvéri érzésű segítő munkatársai lesznek.

A román építéskamara is el akarja választani a tervezést a kivitelezéstől, ami a mai helyzetben még elképzelhetetlen, de

elkövetkezik az idő, amikor a tervező építész megélhet a tervezésből is.

Ennek elengedhetetlen feltétele azonban, hogy az építőközönség is tudatára ébredjen annak, hogy

a hivatásos tervezőre éppen olyan nagy szükség van, mint a jó orvosra, vagy ügyvédre.

Az építéskamaráról szóló törvény végrehajtása, ha zavarokat is idézett egyelőre elő, egy bizonyos;

az építéskamara ki akarta emelni a mai szerencsétlen gazdasági helyzetéből, de semmi esetre sem a kisebb képzettségű építő iparosok rovására, mert hisz azok jogai el fognak kétségtelenül ismertetni s ebben én a magam részéről, mint ipartestületi elnök, mindenkör segítő kezet fogok nyújtani.

Különös súlyt helyezek arra, hogy a kérdés végleges rendezésénél a szerzett jogok teljes elismerése mellett

ne csak tablóra vésessenek a kőművesmesterek, mint azt eredetileg szándékozták, azzal a céllal, hogy ez a kategória aztán teljesen megszűnjön, hanem éppen úgy az elismert építésszek csoportjába kerüljenek, mint az építőmesterek, ha mindjárt külön alcsoportban is, mert ennek a két építőiparos kategóriának meg kell maradni a kiképzésük

Karácsonyra dupla öröme lesz, izléses, modern, olcsó áraink mellett

minden vevő már most
értékes ajándékot kap.

M. FISCHER

üveg és porcellán nagyáruház ARAD, Fehér Kereszt épületében.
Telefon 379.

KEPKERETEZÉSEK GYÁRI ÁRON!

céljából a jövőben is meg kell hagyni a megfelelő bizottságokat.

A régi királyságban nem ismerik ezeket a kategóriákat s így az építéskamara megalkotásáról szóló törvényben

teljesen figyelmen kívül hagyták az évtizedes jogokat szerzett erdélyi építőiparos kategóriákat, pedig ezek nélkül nálunk az építőipart ugyiszlám el sem lehetett képzelni.

Teljesen helytelennek tartom a kőművesmesteri ipari jogkörben a 300.000 lejes maximális építési értékhatár felállítását, mert az épületek méretére megadott határozott rendelkezés ezt erősen zavarja.

Nem lehet zsínórmértékül venni csupán az építési költséget, hanem az építmény szerkezetéből, annak bel és magassági méreteiből ítélhető meg világosan, hogy az épület kivétel szempontjából a kőműves, avagy az építőmesteri jogkörbe tartozik.

Gyakran előfordulhat, hogy egy 30—60.000 lejes, kiváltással kapcsolatos munka kivitele szerkezeténél fogva építőmesteri jogkörbe tartozik. Míg ezt a kérdést az ipartörvény értelmezésére kiadott régi miniszteri rendeletek világosan rendezték, addig a most kiadott új rendeletek egyenesen zavarkeltők.

Az építéskamarára várakozik ezeknek a kérdéseknek a végleges rendezése, éppen úgy mint a szerzett jogoknak a törvények keretében illően való teljes elismerése.

Az építőmesterek sérelmével sokkal komolyabban, mint a kőművesmesterek sérelmével, ennek dacára a törvényes kereteken belül keresnek jogorvoslást s már kezdenek is mutatkozni a komoly összefogás eredményével.

Egymásért kell tehát dolgoznunk és nem egymás ellen. Minden kategóriának joga van az élethez, az érvényesüléshez, de soha se gázoljunk egymáson keresztül s hasson át bennünket az emberszeretet.

IOSIF STIASZNY

S. A.

fabrică de calapoade şi articole de lemn

kaptafa és faárugyár

ARAD,

Str. Capitan Ignat 9.

Fondat 1889. :: Alapítva 1889.

Strzalka János

réz és fémáru üzeme

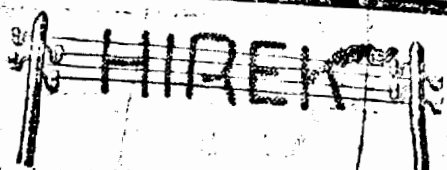
Arad, Calea Saguna 110

Vállal minden e szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, a legolcsóbb árban

GYÁRTMÁNYAI:

Ipari- és mezőgazdasági szerszámok berendezése és javítása. Borszesz, likör, pálinka és étergyári főzdeberendezések készítése és karban tartása. Kelme, pamut és gyapjutesztődek berendezése, valamint a festődékhöz szükséges gépek és szárítók készítése. Fürdők részére hengerek, vízmelegítők és mosósírók. Viszonteladóknek kedvezményes árak. Fürdőhengerek állítása és javítása olcsó áron, kitűnő kivitelben.

Alumínium-lemez hegesztése és alumínium készítmények gyára. Malomhengerek rovatkolása gyorsan, pontosan és jutányosan

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

nagy csomagdíj ára egész évr. Intézmények és nagy csomagdíj 1000 lej, félév 500 lej. Iparosok-évre 75 lej. 300 lej, félév 150 lej, egyed-

Hirdetés négy-
kötésenként árendemértérenként 4 il. Éves
Redactia si adminis- Szerkesztőség
és kiadóhivatal - Redak-
Arad, Caminul Industrialor- ad administration
Orthon.

Meghalt egy öreg nyu- aki tovább dolgozott...

DOROGHY BELA nyug. CFR főellenőr, az Aradi Iparosok Hitelvetkezte pénztárnoka e hó 16-án, hosszú hónapokig tartó szenvedés után 73 éves korában meghlt. Csak most látjuk, amikor már nincs többé egy kedves, kicsiny alakja, rokonszenves, halk nyénisége mennyire a szí-
vünkhez kötött.

Mint öreg emr került Doroghy Béla az aradi iparosbank pénztárnoki pultja mögé, de a pedantériáig pontan elvégezett munkáján ez so-
hasem látszott meg. Vállalta a titáni léptekkel előre törő bank pénztárnok évről-ve nehezebbé váló kezelését, olyan magától értetődő egy-
szerűséggel végezte, hogy senkise vette észre, mennyire súlyos teher ez a munka az idegölő va-
suti szolgálat fizetési után a kicsi, öreg Doroghy bácsi megrikadt, sovány vállain. Nyugdíjban volt, de tovább kellett dolgoznia, hogy ember le-
gyen szeméjéből, a diákokyerekből...

Egészen bizonyos, hogy Doroghy bácsi so-
hasse gondolt arra, milyen méltánytalan elbánás ez számára (sorstól). Fizette és beszédte az évről-
évre szaporító milliókat, míg a neki örökös mun-
kát jelentő napok égi pénztárnoka el nem rendelt
te a zárlatot.

Szerelmén áldván temették el. Koporsója előtt ott láttuk az aradi iparosbank számos vezet-
jét és egész tisztikarát. A hitelvetkezetesi ves-
tűség és kollégák nevében Szabócsky János szövet-
kezési titkár mondott szívből jövő búcsúztatót. Elparancsolták a korrekt, szorgalmas és pedáns hi-
vatálnokot, a jó kollégát, a mindenki számára ro-
konszenves emért, akit vesztítettünk benne. Ma már tudjuk, hogy az aradi iparosbank pénztárnoka

több volt ennél. Csak ber csendesen eltávozott
kor ez a halkbeszédű, nagygyá tette Doroghy
a körünkben, menny megtört alakját, hogy ezt
Béla kicsiny, vékony érezte...

A Nemzeti Bank leszállította a kamat-
lábát. Bucureştiből jelentik: A Banca Nationala
igazgatóság december 15-től a visszlezámitolási
kamatlábát 8 százalékról 4 és fél százalékra és a
lombard kamatlábát 7 százalékról 5 és fél száza-
lékra szálította le.

HAZI ÉKE.

Most már látom, hogy a pénzemért vettél
el a pénzt.

Na, csak hogy megváltozott rólam a véle-
ményed.

Mi az, hogy megváltozott?

Tegnap még azt mondtad, hogy külye va-
gyok.

Módosítják az autó-adót. A pénzügyi-
mester törvényjavaslatot készített a gépjármű-
jövőjének reformjáról. A javaslat szerint a
ugy az aegszűnik az autók fix adója, mégpedig
pénzügyi, mint a városi adó s ezek helyett a
színlileg tehát a gépjármű színe szerint — való-
lón-külön állapítják meg a minősége szerint — kü-
lönféle engedélyt meg minden autó adóját.
melynek adója ki van, olyan autó kaphat, a
minden változást be kell jelezni. A tulajdonosnak
annak motorja vagy karosszériája, amin adója,
a kocsi súlyát is csak előzetes bejelentéssel
lehet változtatni. Adó-leírásnak csak a teljes
tömegre, eladott vagy használaton kívül he-
lyezett kocsik után lesz helye.

HASONLAT.

Oh, a Mici nagyszerű nő. Olyan mint
cukor.

Olyan édes?

Olyan raffinált.

Karácsonytól január 6-ig 50 százalékos
kedvezmény a CFR vonalain. Bucureştiből jelen-
tik: December 24-től január 6-ig a CFR összes
vonalain 50 százalékos tarifaredukciót biztosít az
utásoknak.

ROSSZBAN IS VAN JÓ.

Uzemi szerencsétlenség történt. Az odatele-
fonált mentőorvos kiadja az instrukciót:

Két ember tartsa a sérültet, egy öntse bele
a konyakot.

Az ájult lassan fölemelkedik és elhaló hangon
szól:

Megfordítva. Egy tartson és kettő öntse
belem a konyakot.

Ismét revízió alá veszik az italmérési en-
gedélyeket. A pénzügyminisztérium elhatározta,
hogy revízió alá fogja venni az összes városi és
falusi italmérési engedélyeket. A revízió bevaltott
célja az, hogy a jövőben pontosan meghatároz-
zák, hogy kinek milyen italmérési engedélyre van
jogosultsága. Két kategóriába osztották be
az italmérőket. Az egyikbe a bort, söröt és nem
monopolizált cujkát árusítók kerülnek, a másit-
kat a desztillált italokat árusítók képezik. A mi-
nisztériumhoz számos panasz érkezett be az ita-
lmérési engedélyekre kivetett illetékek túlszoru-
behatásával és a kivetett illetékek nagyságával
kapcsolatosan. A minisztérium úgy döntött, hogy
a jövő év április elsejéig bezárólag megengedi az
italmérőknek, hogy a vonatkozó illetékeket havi
részletekben fizessék ki. Ezt az engedményt min-
denesetre csak azok a falusi italmérők élvezhetik,
akik megszakítás nélkül üzték foglalkozásukat.
Az italmérőkre kivetett büntetések a miniszte-
rium határozat értelmében csak készpénzben fizet-
hetők, adó-nem fogadhatják el a pénzügy-
igazgatóságok.

FELEDEKENYSÉG.

Rémes, hogy milyen pechkel jöttél.
Ilyen pechkel még nem láttam.

Nem csoda, két ást otthon felejtettem.

Verlangen Sie überall nur

„HUTCHINSON“

Schneeschuhe und Galoschen!

Dal a fehérruhás kislányról

Irta: MÓRA FERENC.

Igazság szerint a dal nem a fehérruhás kis-
lányról kellene írnom, se nem hozzá, hanem ne-
ki. Mutassuk meg, hogy értünk a szabadság-
hoz is; az ember sohasse tudhatja, mivel szerez ér-
demet az akadémiára.)

Talán jobb lesz ha röviden előre bocsátom
a tényállást. Világos, hogy ha ilyen szép, tekin-
télyes szót használod, arra nekem okom van. Az
ok pedig az, hogy az is tekintély, aki itt szényegen
forog, már amennyiben forog az ember, mikor
jubileumot ül. Haminc, negyven, ötvenéves ju-
bileumot, az egészen mindegy, mert az mind egy-
formán nagyon szép. Különösen az ilyen világban,
mikor már egy éves jubileumot is láttunk. Igaz,
hogy aki azt ülte, az miniszter volt s ezen a pá-
lyán sokkal indokoltabb a sietség, mint például
a toronyóri állásban.

Az is mindegy, hogy ki a jubiléus. Akárci,
akárci, egészen bizonyos, hogy derék ember, ki-
váló ember, nagy ember, másképp nem jubiléusnak
meg. Érdekes, de még sohasse hallottam, hogy ju-
bilánst azzal köszöntöttek volna:

A szó köztünk maradjon, az ur nagyon
panci-manci ember, nem is igen lehet tudni, mit
jubiléusunk rajta, de ha már benne vagyunk, Isten
éltesse az urat az emberi kor legvégső határáig!

Tehát arról van szó, hogy egy nagy ember
a szolgálati jubileumát üli. Egy nagy tanfel-
ügyelő, vagy egy nagy temetkezési társulati el-

nök, vagy egy nagy dohánygyár-igazgató. Tán
maradjunk ennél az utolsónál, mert nekem ez a
legszimpatikusabb foglalkozás a van is ebben a
szakmában egy olyan kedves jó barátom, hogy
oda nem adnám három tankerületért. Már most
nekem ehhez a jubiléus nagy emberhez kellene
ódát írnom. A rendezőbizottsági elnök kért meg
rá piros pecsételt levélben s azt is elárulom, hogy
az ódámhoz ő szolgáltatja a fehérruhás kislányt,
aki most mult hétesztendő, de máris úgy szaval,
mint Jászai Mari. Megküldte a vidéki leprásnak
azt a számát is, amelyből ihletet meríthetek,
mert megtudhatom belőle, hogy a jubiléus érde-
mei bokrosak és hervadhatatlanok. Ami ugyan
nem kunszt, mert az ilyen érdemek mindig érc-
nél maradandóbbak, már pedig az érc nem szo-
kott hervadni.

Hát hiszen, ami az ihletet illeti, azon nem is
mulna a dolog. Emlékszem egy-két mesterfo-
gásra még prologvarga koromból s az se lenne
olyan nagy baj, ha már kitanultam volna ebből
a csiriz-szagu művészetből. Hogy a királyok ellen
elkövetett bűneimet jóvátegyem, nagyobb tanul-
mányt készülök írni öfelségéről. Ötödik Ferdi-
nándról, az anyagot már összegyűjtöttem hozzá,
van benne egy nyáláb óda, amelyet régi derék
piaristák és postamesterek költöttek erről a nagy
királyunkról, nevezvén őt egy szusszal honnunk
hajnalcsillagának és fenkölt orosz lány-nak. Azt
hiszem, senki se vádolna plágiummal, ha én eze-
ket a szövegeket és kebelhangzatokat meg-
találnám és nincs az a jubiléus, aki meghara-
gadna érte, ha egy fehérruhás kislány hajnal-
csillagnak és fenkölt orosz lány-nak nevezné.

Írnam is én azóta a prologust régen, csak

ne ijesztettek volna rám azzal a hétesztendő kis
Jászai Marival. De most már mindig arra kell
gondolnom, hogy megrontom én annak az ártat-
lan kis léleknek egy-két hetét a rigmusos sze-
dedt babérrel, borostyánnal, meg egyéb aradi-
kus zöldséggel, aminek hírét se hallottam. Men-
ne hancurozni a zöld gyepre, szeretne főzőcs-
két játszani a babáival, heverne az eperfa alatt,
elbámulna a ringó ágak fölött suhanó felhőkön s
talán, mikor anyu egész biztosan nem néz oda,
még az ujjacsáját is a szájába kapná, de neki
tanulni kell, még pedig azt kell tanulni, hogy
„kis gyermekajkról hála zeng feléd, nagy férfiu”
és hogy „hazánk befényli glóriás fejét”. Már mint
a tűzoltóparancsnok bácsi, vagy a dohánygyár-
igazgató bácsi fejét. De hát mi köze egy ilyen
buksi kis fitty-firittynek azokhoz a derék öreg
kopasz fejekhez és áldásdus tevékenységükhöz és
miért kelljen neki kiállni a bácsik és nénik elé és
ott addig kárálni, míg bele nem sül és ríva nem
fakad, vagy végig nem hadarja a botokud szava-
kat, mint egy kis fehér kakadu, aki egy ígét
se ért abból, amit mond? Nem, én ilyen gonosz
cselekedetben nem leszek részes és ha én csinál-
nám a törvényt, én megtiltanám ezt a heródeske-
dest.

Gondolom, lesz, aki azt mondja erre, hogy
a fehérruhás kislány ősi tradíció. Hát azt én is
tudom a történelemből is, meg a Makart fest-
ményből is, hogy mikor ötödik Károly császár
azt a híres bevonulást tartotta Antwerpenbe,
akkor ott kislányok is fogadták. De olyan anyá-
nyi kislányok és azok a maguk tulajdon fehér
bőrén kívül semmibe se voltak ilyesze. Ugy
mondják, hogy ez az antwerpeni divat igen tet-

FELREERTETT DIAGNÓZIS.

- Hogy van?
- Rosszul. Hurutom van.
- Igen, hallani is.
- De, kérem. Gyomorhurutom van.

Edmund MOLNÁR Ödön

Bireu Comercial Technic
Műszaki vállalat.
Technisches Handelsbüro
ARAD, Str. Alexandri No. 6.

Ajánlja szaktársainak a következő anyagokat:

Vörös és sárgaréz, bronz,

alumínium, antimon,

ón, forrasztó-ón, ólom,

horgany, alpakka,

tombak, stb. fémek,

valamint ezek félgátmányai, mint tömbök, rudak, lemezek, huzalok, csövek

Öntődéknek!

Öntőgráfit, forma-puder, elsőrendű grafit-tégely, maxos és carborundum csiszolópor, csiszoló vászon és papír, foszforéz, szilícium-réz stb. Csapágyfém, forrasztó anyagok, közörsz. anyagok, grafit-pohely, fémfűrészek, fémanyagok

heggesztő anyagok

Elsőrendű bőr és gummi hajtósíjak, kapcsok, kötöző- és varrószíjak

Fehérbádóg,
Horganylemez

SZUBORDINÁCIÓ.

- Ki az a pöttöm emberke, akinek köszöntél?
- Az a nagyon pöttöm?
- Igen.
- Szolgálati felettesem.

szett a kegyes császárnak és lehet, hogy most is volna olyan fenkölt oroszán, a kinek tetszene. De hát ez egészen más volt, az antwerpeni dísz-lányokban már nem tett kárt a nyilvános szereplés és nyilván maguknak is örömmük telt benne. De azt nem hiszem el senkinek, hogy a mi fehérruhás kislányaink maguktól kíváncsiaknak jubilaris díszverselőkné és vasúti perrendszereknek. Nem is Antwerpent juttatja nekem eszembe a nagyok mulatságára szolgáló játékgerek, hanem Velencét. Ott csinálták meg a doge-város fénykorában, hogy a tavasz ünnepe egy meztelen kisgyereket tetőtől talpig bevontak arannyal s egész nap úgy hurcolták szerette a városban, mint az üdeség szimbólumát. A gyermek mosolygott és csókokat dobált, a szülők boldogok voltak, az ucca ujongott s mire lezállt az est, a gyerek haldoklott a természet ellenére rátapasztott aranybőrben, amely porusait elzárta a levegőtől. Ezt a történetet ajánlanám én figyelmébe mindenkinek, akinek kedvére vannak a gyerekek a nyilvános szereplés aranypoláiban.

Különben tudok én ennél hitelesebb történetet is, innen hazulról valót. Az én kislányomnak az a fatum jutott, hogy már a bölcsőjében téma-gyerek legyen. Az életnek ezen a korszakán minden baj nélkül átesett, hiszen míg olvasni meg nem tanult, nem tudott róla, hogy ő az apja írásainak a szenvedő alanya verben és prózában. Mindig nagyon csacska családifő voltam és minden családi titkunkat kifecsegttem az újságban, de az mind nem dulta föl annyira a családi tüzhelyet, mint a Panka első fehérruhás kislánysága. Pedig az nem is jubileum volt, csak iskolai ünnep. De borzasztó nagy iskolai ünnep,

BÍRÓ ELŐTT.

- Maga azt ígerte, gy tisztességes ember lesz.
- Igen, azt ígertem.
- No és most azzal vádolják, hogy grófnak adta ki magát.
- Hát egy gróf nem lehet tisztességes?

Ajánljuk versenyen fellépő
géphajtó- és tömítő-kötőlinket,

malom- és transport hevedereink. Kókusz-szőnyeg, lábtörő, grádli, butora-övet, plüss, arik, bulorugó, mindenféle kirpitoskellék. Zsák, zsinag, kötél, ponya, tömlő, kender, len, és juta-gyártmányok.

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, ul. Neuman ház

KONJUNKTURA-KUTATÁS.

- A hajón egyik utas megezőltítja a m...
- Hova utazik?
- Oroszországba.
- Mit akar ott?
- Letelepedni.
- Amerika után? Oroszország jutott az eszébe?
- Igen, most ott van a legtöbb dolog elültet.

Korcsolyák!

Zománcozott edények, alpacca evő-eszközök s mindenféle háztartási cikkek raktára. Továbbá nagy raktár szoba és főrdékhályában.

JAGER JÓZSEF ÉS PÉTER

vasnásykereskedésben. Timişoara, IV. Bulevardul Carol I. 36. szám. 8000000 Telefon 326. szám.

DETEKTIVTEHETSEG.

Két agyszűz közösen csináltatott magának egy fogsort. Egyik nap az egyik használja, másnap a másik.

Nemrég az egyik látogatóban volt és amikor haza jött, a másiknak kellett elmenni. Sietve a szájába tette a fogsort és így szólt:

— Mi az, a Málcseknél megint almásrétes volt?

mert még a II. B.-ből is ott volt rajta a néni. Nyolcszoros verset két hétig tanultunk. Játékból, az udvaron félóra alatt megtanulta volna, de ahhoz két hét kellett, mert erre büszkék akartunk lenni. Nem szölok az anyja rettegéséről, hogy szép lesz-e a gyerek, hogy bátor lesz-e, hogy sikkes lesz-e, hogy győzi-e hanggal, hogy koszoruba fonják-e a haját, vagy fűrtökbe hullamosítják és nem szölok a fehér ruha és fehér cipő okozta gondokról, amelyek némely részben rám is nehezédtek. (Ennyit se panaszképpen mondom, jó világ volt az, annyi idő alatt megírt az ember egy pár kis cipőt, hogy most a cipőfüzőt se írja meg azalatt.)

Az ünnep félkilenckor kezdődött, nyolcra ott kellett lenni az iskolában, ennél fogva félhétkor fel kellett kelni. Természetes tehát, hogy előtte való este alig fogtuk le a szemünket. Panka azzal riasztott föl bennünket:

— Apu, nincs még félhét?

Főksavarom a villanyt, nézem az órát: fél-tizenkettő.

— Nincs, lelkecském. Áldj szépen, még soká iesz reggel.

Öt perc múlva alszunk. Tíz perc múlva csörmpöl a Panka kis ágyán a rostély:

— Apu, már világosodik.

— Ördögözik kislányom, — mondom csökkenő kedéllyel. — Csak aludj ki magad jól, mert másképp megakadsz a versmondásban.

Persze, ez olyan okos biztatás volt, hogy az utolsó álompillangót is kiverte a gyerek szeméből. Kis életének talán ez volt az első töprengése: mi lesz abból, ha ő nem tudja elmondani a verset? Mikor megint megszólalt, akkor már tele volt a hangja könnyel:

ASZTALOS URAK.

Stabil, jó minőségű épület- és műbútor fényfűtő rendkívül olcsón szerezhetők be

AUFRICHT fűtőlemez, Cal. Vict. 1-2, telet. 69
J. Á. Nyos gép- és bútorgyártás

Aradi Iparosok Temetkezést
Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociatii, ca cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja igazgatója azonosítja a kik halálozási tagjaikkal hátralékjukban rendeznek, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megsejnik, ha a tag közönségesen elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő havi tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportba 805. Adalbert Doroghy Béla.

In grupa B. csoportban 02. Vad. lui C. Ioan Vetoreli Jánosné.

Aradi Polgári Ótékony
Egyesület

Halálesetet Segélyző csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociatii, ca cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportja igazgatója ez uton közli a tagjaival, hogy a halálozási járuléka a következő számszámig esedékesek:

In grupa I. vad. lui Pacurar Iheorghe 723, Szabó Lázár 724, Ioan Scocan 725.

In grupa II. Müller Albert 825, Csurgay Elena 826.

Totodată rugăm membrii nostri, să se prezinte în biroul nostru spre preschimbarea carnetelor conform dispozițiunilor statutelor noi aparute în No. 169. al Mon. Of.

Kérjük egyúttal a tagjainkat, hogy a Mon. Of. 169. száma szerint már életbelépett új alapszabály értelmében a könyvecskéik kicserélését vegyék a csoport irodájában megjelenni sziveskedjenek.

— Apu!
A fejelet ezuttal abszolút rövid volt:
— Na?!

— Nincs még félhét?

— Nincs. Még csak félhét.

Kis ideig csönd. Aztán újra kezdődik:

— Apu!

— A jó Isten áldjon meg, kislányom, mi lett már megint?

— Szeretném megpróbálni, hogy tudom-e a verset.

Hát mit tehesen ilyenkor az ember? Főksavarja a villanyt, fölül az ágyban anyával együtt és hajnali négy órakor dülös áhítattal hallgatja a gyermekét, aki fölállva a nyoszolyáján, hálógépen verset mond a bodról, aki nem akarja megenni a sós kenyert.

No de aztán utána nagyon jól aludtunk.

Olyan jól, hogy föl se ébredtünk nyolcig. Mire az iskolába értünk, akkorra a boci rég megette a sóskenyert az egész publikummal együtt, beleértve a II. B.-beli nénit is. A gyerek egész nap sirt, az anyja egész héten haragudott, amit én nemcsak mint férj, szenvedtem meg, hanem mint ember is. Tudniillik az én feleségem, mikor haragszik, paradicsomlevest főz és sárgarépát.

Panka nem volt többet fehérruhás kislány és nincs az a nagy ember, akiről én verset farragjak, ha fehérruhás kislánynak kell elmondani. De ha a rendezőbizottság nagyon köti magát hozzám és a fehér ruhához, üsse kö, szót érhetünk. Öltöztessenek fehérbe valami megyei hajdút, vagy vasuti portást és én akkora prólógot csördítek, hogy még két jubilánst kell hozzá keresni, mert azt egy ember ki nem bírja.

SZABÓ ALBERT

üveg- és porcellán nagyáruháza

Karácsonyi árjegyzéke:

Porcellán-árak

Fekete csésze ...	Lei 10.-
Fekete csésze ...	12.-
Virágváza japán ...	18.-
Süteményes készlet komplett 6 szem.	80.-
Befőttes ...	60.-
Fekete kávé ...	150.-
Kávé ...	250.-
Fekete kávé ...	380.-
Alt Wien ...	380.-
Fekete kávé készlet komplett 6 szem.	400.-
hatalmas tálcával ...	950.-
Étezőkészlet komplett 6 szem.	950.-

Az összes fenti porcellán-áru garantált legjobb minőségű, mindegyik valódi égetett festésű és aranszegéllyel díszítve. Mindegyik cikkből sokféle különböző minőségben választhat.

Fehér fayance-árak

Dessert tányér ...	Lei 7.-
Mély vagy lapos tányér ...	10.-
Felvágottas tál ...	25.-
Sülttál 6 szem.	30.-
Fali sórtartó ...	30.-
Sandwich-tál hosszú ...	45.-

Fenti összes fayance-áru garantált legjobb külföldi gyártmányok.

Fehér fayance-árak

Fekete tányér ...	Lei 6.-
Fekete csésze ...	8.-
Fekete csésze ...	14.-
Süteményes készlet 6 szem.	20.-
Süteményes készlet 6 szem.	26.-
Aprósüteményes doboz fedővel ...	38.-
Tortalap nagy ...	40.-
Vajtartó fedővel ...	44.-
Süteményes készlet 6 szem.	60.-
6 db. különböző mindenre használható tál ...	76.-
Étezőkészlet komplett 6 szem.	440.-

alig különbözik a porcellántól 750.-

Az összes fenti áru garantált égetett festéssel a legkülönbözőbb modern mintákban választhatók.

Fehér Rosenthal-árak

Fekete készlet komplett 6 szem.	Lei 250.-
Fekete kávékészlet 6 ...	300.-

Szines Rosenthal-árak

Vitrin-urna ...	Lei 20.-
Virágváza 20 cm. magas ...	25.-
Hamutartó gyöngyözött, ovális ...	30.-
szögletes ...	30.-
Kaktusz cserép tányérkával ...	35.-
Virágváza 25 cm. magas ...	30.-
Cukor doboz gyöngyözött ...	40.-
doboz ...	50.-
Virágváza talpas ...	50.-
Gyümölcs vágm. magas ...	50.-
asztal-disz. 4 szálalál nagy.	60.-

Az összes fenti áru garantált a valódi világhírű Rosenthal-márka minőségét. Tehát ezen egyszerű tény igazolja minőségét.

Üveg-árak

6 db. csiszolt pálinkás pohár ...	Lei 10.-
Cukortartó fedele ...	14.-
6 db. boros pohár csiszolt ...	15.-
Vizeskancsó 1.5 csiszolt ...	18.-
Virágváza, 20 cm. magas ...	18.-
Süteményes-kosár füllel, szines ...	18.-
Gyümölcsállvány magas ...	20.-
6 db. vizespohár ...	20.-
Likörkészlet kompl. 6 szem, csisz.	20.-
Dulceaia ...	22.-
Boros ...	30.-
Vizea ...	36.-
Likörkészlet festett üvegtálalával ...	45.-
modern, különb. szín.	55.-
Befőttes-készlet komplett 6 szem.	55.-
Süteményes-készlet kompl. 6 szem.	55.-
Dulceaia-készlet 6 ...	75.-
gyönyörű kiállítású bélelt dobozban ...	75.-
Befőttes-készlet különböző színű, modern komplett 6 szem.	80.-
Tésztakészlet ugyanaz ...	80.-
Ebédő-asztaldisz gyümölcstál talpas két füllel ...	90.-
Gyümölcskészlet talpas-tállal, különböző színű modern, komplett 6 szem.	95.-
Üvegkészlet kompl. 6 szem. valódi csiszolt 21 drb.-ból ...	150.-
Üvegkészlet modern, szines, csiszolt kompl. 6 sz. 21 drb.-ból	320.-

Fenti üvegáruk cégünkkel szokásos 1-a minőségét — hihetetlenül olcsó árak dacára — most is garantáljuk.

Vegyes diszmu-árak

Cukorka-doboz festett ...	Lei 10.-
Virágváza kobaldek 20 cm. magas	15.-
25 ...	30.-
arany díszítéssel ...	30.-
Majolika virágváza 30 cm-es ...	30.-
Cobaldek virágváza arany díszítéssel 30 cm. ...	35.-
Majolika tálca nickel kerettel 30 cm.	70.-
Pelikán virágváza 60 cm. ...	100.-
Majolika pálmacerép hatalmas ...	100.-
tálca nickkel kerettel, füllel 44 cm. hosszú ...	120.-
Toilette-készlet külföldi kristály-üvegből 5 drb.-ból ...	150.-

Ezen diszmuárukon kívül száz és száz különböző olcsó tárgyak.

Miniatűr szines-porcellán-árak

Süteményes tál sarkos 10 cm.	Lei 28.-
12 ...	23.-
14 ...	27.-
16 ...	33.-
18 ...	44.-
20 ...	55.-
Süteményes készlet kompl. 6 szem.	120.-

Ezen áruk valódi 1-a külföldi porcellánok, különböző legszebb mintákban, arany szegéllyel.

Háztartási cikkek

Tészta hirtető forma sok alakban	Lei 2.-
Alumínium tea-szűrő ...	5.-
Kenyérkosár festett ...	10.-
Alumínium tálca 40 cm.	30.-
46 ...	35.-
51 ...	45.-
Teakanna nikkellezett tészta sárga-réz 4 szem.	50.-

Különlegesen redukált áru-tételek.

Konyhai cukor vagy kávédoboz fedővel ...	Lei 20.-
Kompottál külföldi félkristály ...	28.-
Tortatál ...	28.-
Kompottál u.n. amerikai öntött üvegből ...	40.-
Tortatál ...	40.-
Moser gyártmányú csiszolt virágváza 30 cm. ...	80.-
St. Louis világhírű francia gyártmányú valódi kristály-üvegkészlet kompl. 6 szem. 21 drb.-ból ...	650.-

Mindenemű ebédő-, háló- és uri-szoba csillárok a saját üzemünkben készülnek, tehát gyári áron árusítjuk.

Világhírű Standard-rádiók vezérképviselte.

Fenti árak Consum-vevők részére is érvényesek!

Meghaladva akarván a m. t. vevőközönségünk hozzáértő szeretét és jóindulatát, elhatároztuk, hogy az idei karácsonyi vásár alkalmával többszáz cikket önköltségi áron hozunk forgalomba. Sok cikk közül a fenti mutatvány-árak soroljuk fel. Ha már ezen hihetetlenül nagy áldozatot meghozzuk, kérjük, hogy bennünket továbbra is támogatni szíveskedjék. Miután csakis a vevő és eladó között fennálló harmonikus és baráti viszony teszi lehetővé akciónk lefolytatását, melynek lényege, hogy a legmélyebb áron bocsássuk vevőink rendelkezésére az árut. Nb. látogatását kérem vagyunk.

megkülönböztetett tisztelettel

Szabó Albert
üveg- és porcellán nagyáruháza

A PETRÓLEUM ÉS A BENZIN-LERAKATOK TULAJDONOSAI PANASZKODNAK A PETRÓLEUMTÁRSASÁGOK DETAIL-ARUSÍTÁSA MIATT.

Leon iparügyi államtitkár előtt a napokban megjelent a petróleum és benzinlerakatok tulajdonosainak köldöttsege és a petróleumtársaságok tisztességtelen versenye ellen tiltakozott. Ráműtattak arra, hogy a nagy petróleumtársaságok a petróleumtermékek kicsinyben való eladásával károkat okoznak nekik, holott nem fizetik az adót, amelyet a benzin és petróleumlerakatok tulajdonosaira kivetettek. Az államtitkár ígéretet tett, hogy kívánságaikat a pénzügyminiszter elé terjeszti.

DIE HAARFARBE.

„Es keisst immer, das die blonden Frauen viel verträglicher sind als die brünetten. Sind Sie auch dieser Meinung?”

„Nein! Meine Frau ist beides gewesen, aber einen merklichen Unterschied habe ich nicht gefunden.”

DIE SICHERUNG.

Ein grosses Gartenrestaurant war gesteckt voll, als plötzlich das elektrische Licht versagte.

Da rief der Gastwirt dem Kellner zu: „Rasch, Johann, die Sicherung!”

„Ich beginne schon mit dem Kassieren, Herr Chef.”

Feltétlenül keresse fel

GOVITS

csillár és főmáru üzemét Bul. Reg. Ferdinand 11., Pollák-ház. Meglepő olcsó és pontos kiszolgálás.

IN DER SPRECHSTUNDE.

„Mein Sohn ist schon wieder sitzen geblieben, Herr Professor! Worin ist er eigentlich besonders schwach?”

„Im Kopf, gnädige Frau!”

ÓVATOSSÁG.

Az öreg Kohn későn nősült. Az esküvői lakomán végén kávét szolgálnak fel. Kínálják az újdonsült férjnek, de az köszöni, nem kér belőle.

— Miért nem iszol kávét, — kérdezi édes hangon a menyasszony.

— Tudod, — mondja Kohn, — ha kávét iszom, nem tudok aludni.

VAGY, VAGY . . .

Bandi felszáll a villamosra és odaszól a kasszának:

— Gyerekjegy.

A kassza végignézi rajta és így szól:

— Nagy vagy te már a gyerekjegyhez.

— Igen? — sunyít Bandi, — akkor, ne tegesd . . .

ZENEERTŐ.

A kocsmé apróhirdetés útján keres a lányának zongoratanárt. Jelenkezett is egy fiatalember, aki így szólt:

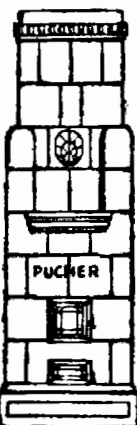
— Milyen akarja zongorázni tanítani a lányomat?

— Igen.

— No, akkor játsszon, kérem, valami dalt.

Modern lakásba gyönyörű

cserépkályha

konyhába kifüggesztve

takarék-tűzhely

a legjobb kivitelben

Sof. Panker Viktornál

Arad, Str. Consistorialui 26. sz. al szerezheti be szükségleteire ahol nagy készlet áll rendelkezésére Vételkötelezettség nélkül

TELEFONNAL.

— Halló! Ma merészelem mondani, hogy én egy család anyja vagyok? Vegye tudomásul, hogy ma halló, központ, ne bontson, még társalgunk!

A LAMUSZI.

— Aki nem tudja magát értelmesen kifejezni, az hülye. Megértette?

— Nem.

IN DER LITERATURSTUNDE.

„Da werden Weiber zu Hyänen! Annemarie, wo kommt das vor?” „In den besten Familien, Herr Lehrer.”

NYELVESZET.

— Hogy hívják a yo-yo-t franciául?

— Bon-bon.

EHELICHEK DIALOG.

„Und Du willst mein Mann sein?” „Ich möchte es schon längst nicht mehr. — aber ich muss!”

Meseriaşul - Az Iparos

Meghívó.

Tisztelettel meghívjuk az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete „Mercur” Aruhitelosztályának minden egyes tagját, hogy

e hó 26-án, karácsony második napján (elután 4 órakor)

az Iparos Kulturális nagytermében megtartandó

karácsonyi ajándékvásárunk sorolását

megjelenni szíveskedjék. Teljes tiszteltet!

Aradi Iparosok Hitelszövetkezete „Mercur” Aruhitelosztálya

Leltár előtt olcsó kiárusítás

blind és beltöldi

forróérakban

Dési Arad, Strad Horia 1. sz.

Tipogr. ERDELYI HIRLAP nyomda.

Nem megbizhatatlan gyári tömegmunkát,

hanem kiváló aradi kisiparos cipészek dívatos, izléses, tartós és mégis meglepően

olcsó kézimunkáját árusítja a

„MERCUR” cipőáruház

ARAD, Piaţa Avram Iancu 21